

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 10

SAYI : 115

TEMMUZ 1971

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Fiyat, Standard ve Kontrol	3
TSE'den Haberler	5-9
Standarda Uygunluk Markalarında Yeni Gelişme ...	11
Pamuk Balyası Standardı Hazırlanırken	13
Defne Yaprağı Standardı	14-15
Şeymalık Kayın Tomruğu Standardı	17
Ev Tipi Elektrikli Cihazların Uluslararası Standardizasyonu	19-21
Milletlerarası Elektroteknik Komisyonunun (IEC) XXXVI. Genel Toplantısı	23

Summary Of Contents

25-31

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Temmuz 1971 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIMIZ

Bu sayımızdaki başyazında, geçen sayıda üzerinde durulan konu sürdürmektedir : **Fiat, Standard ve Kontrol**. Başyazarımız Sünter, bu yazısında, bu önemli konuyu enine boyuna incelemektedir. Tüketicim konularına hükûmetin de eğildiği bu günlerde, başyazımızın ortaya koyduğu gerçeklere de bakılacağını umuyoruz.

TSE Teknik Kurulu, ay içinde de toplanmıştır. Bununla ilgili haberi ve yeni yayınlanan standardları iç sayfalarda bulacaksınız.

Standardlara uygunluk markaları konusunda yeni bir gelişme olmuş, bu durum özel bir yazıda ele alınmıştır. Bu önemli gelişmenin her yönden ele alınması, üzerinde durulması gerekmektedir.

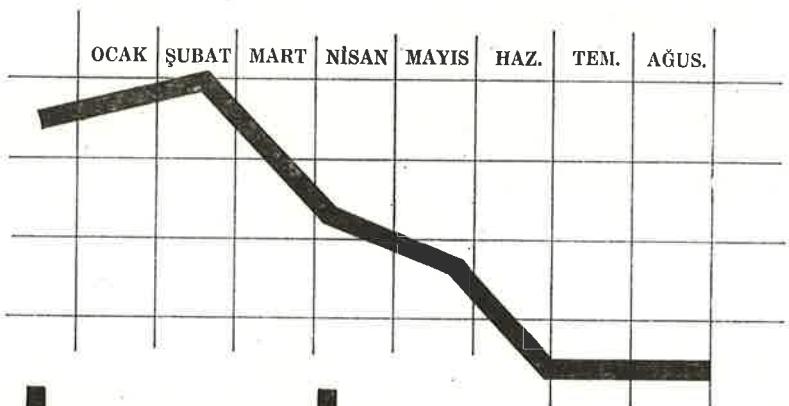

Bu sayındaki önemli bir yazı da pamuk balyası standardı hazırlıkları ile ilgilidir. Konuya yakınlık duyanlar bu konuda yardımcı olabilirler.

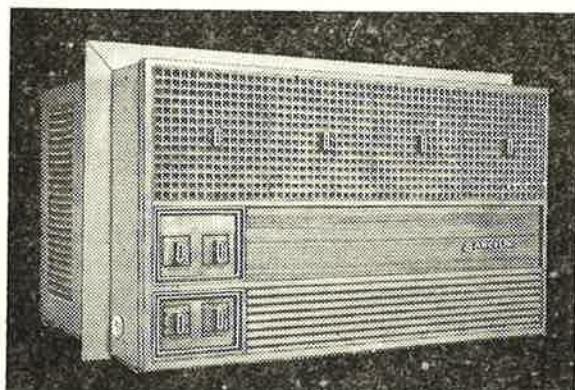

IEC'nin 36. Toplantısı ile ilgili bir haber yazımızı da içerisindeki sayfalarımızda bulacaksınız.

STANDARD

yaz sıcaklarında işinizin verimi düşüyor mu ?

işinizin verimi, personelinizin çalışma şekline bağlıdır. İyi serinletilen bir işyerinde işten daha çok randıman alınır. Arçelik Klima Cihazı, yazın en sıcak günlerinde bile büronuzun havasını **son derece sessiz** bir şekilde soğutarak, elemanlarımıza canlılık ve neşe verir, iş veriminin düşmesini önlüyor. Arçelik Klima Cihazı havanın fazla nemini yokeder, havayı sürekli olarak **tazeler** ve **temizler**.

Bir çamlı dağ havasını teneffüs ederek çalışmak ne kadar hoş olur, değil mi?

ARCELİK

*klima
cihazı*

Genel Satıcıları :

BEKO TİCARET A.Ş., Tel.: 49 00 39 - BURLA BİRADERLER ve Şsl.: 45 52 00

Yeniajans — 98 (106)

FİYAT, STANDARD VE KONTROL

Faruk A. SÜNTER

Bir mala fiyat koyabilmek için o malın standard kurallara bağlanmış olması zorunluluğu üzerinde durmuştuk. Hatta standardı yapılmadan bir mala fiyat konulamayacağını ispatlamaya çalışmıştık. Bir malın farklı maliyetlerle elde olunan çeşitlerine aynı fiyatın uygulanamayacağını örnekleriyle ortaya koymuştuk. Öyle ümid ediyoruz ki artık bu konuda tartışılacak bir şey kalmamıştır. Nitelikleri önceden belli edilmeyen yani standard olmayan mallara fiyat konulamayacağı herkes tarafından anlaşılmış durumdadır (1).

Standard bir malın niteliklerinde şüphe olmamakla beraber «standardım» diyen her malın gerçekten standarda uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı da bir araştırma konusudur. Çünkü, belirli bir standarda göre konulan bir fiyatı öderken tüketicinin aldanmaması için o malın o standarda tamamıyla uygun olması gereklidir. Demek oluyor ki, standardı yapmış ve yürürlüğe koymuş olmak yeterli değildir. Malin standarda uygun olduğunun da kontrolünün yapılması, bu yolda da düzenli bir uygulamaya geçilmesi gereklidir.

Malların, standardlara uygunluk kontrolü çeşitli yollardan yapılabilir :

a) Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan mecburi standardların konusuna giren malların ilgili bakanlık yetkili memurlarınca piyasadan rasgele alınan numunelerinin incelenmesiyle,

b) «a» paragrafında söz konusu edilen standard mallardan ihrac olunanların, ihracat kontrolörleri tarafından her defasında yapılan ve malın yurt dışına çıkarılması için gümrüklerce aranan bir belgenin verilmesiyle sonuçlanacak kontroller ile.

Bu her iki kontrolda da bütün malların teker teker incelenmesi söz konusu değildir. Kontrolörler gelişî güzel, usulüne göre ve miktarda aldıkları örnekler üzerinde çalışırlar; bu na «Sondaj» kontrolü diyoruz. Elbette kontrolandan kaçmış mallar bulunabilir; fakat genellikle kontrol iyi sonuc verirse, o partinin standarda uygun olduğunda fazlaca tereddüt yersiz olur.

Yukarıda işaret ettiğimiz «a» paragrafındaki kontrolların tam bir düzen içerisinde yapılmasına karşılık «b» paragrafindaki iharacat

kontrolları, kontrol belgesi olmadan mallar gümrükten geçemeyeceği için, çeyrek yüzyıldan fazla bir zamandan beri oldukça düzenli bir şekilde yapılmaktadır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi «a» paragrafında bu düzen yoktur. Bunun başlica nedeni, ilgili bakanlıkların bu işe ayırdıkları kontrolların nitelik ve nicelik bakımından yetersiz oluşlarıdır.

Gerçekten 1950 yılında sayısı 10'u geçmemen mecburi standard kontrolü için Sanayi Bakanlığının bu işe ayırabildiği kadronun, aradan geçen 21 yıl sonraki sayısında büyük bir artış voktur. Buna karşılık bu Bakanlığın sorumluluğuna düşen mecburi standard sayısı 10 katından fazla artmış bulunmaktadır. Burada 20 yıl öncesiyle karşılaşmayı yaparken, her alandaki üretim miktarlarının da kat kat artmış olduğunu ve daha çok kontrolörlere ihtiyaç bulunduğunu gözden uzak tutmamak gereklidir.

Memleketimizde ekonomik konular düzenlenirken standarda ve standard kontrolüne öncemle eğilmenin zorunluluğu karşısında bu noktadaki noksanın giderilmesi temel ilkeler arasında öncelikle yer almmalıdır.

Türk Standardları Enstitüsü, esnek çalışma kuruluşuyla imkânları geliştikçe istediği kadar standard yapabilme kapasitesi olan bir örgütür. Nitekim 1930 yılından TSE'nin kurulduğu 1953 yılına kadar geçen 23 yılda yapılan 25 kadar standard tüzüğüne karşılık, TSE, bu sürenin yarısı kadar olan 11 yıl içinde 1000 standardın üstüne çıkmış, yani randimanını 40 misli arttırmıştır. O halde konumuzun dar boğazı standard yapma değil, yapılan standardlara malların uyup uymadıklarının kontrolü işinin düzenlenmesidir.

Bu konuda da TSE başka ileri uygar memleketlerde de olduğu gibi standarda uygunluk güvenliğini veren bir sistemi yürütmeye başlamıştır. Okurlarımızın bir kaç yıldan beri yakından bildiği, fakat Türk kamu oyunun son ay'arda ilgilenemeye başladığı TSE standarda uygunluk markası, gittikçe aranılır bir güvenlik markası olmuştur.

TSE markası nedir? Gazetelerin ve dergilerin ilân sayfalarında görülen, radyonun reklamlar programında sık sık duyulan TSE ga-
(Devamı 25inci Sayfada)

(1) Bk. STANDARD, Sayı 114, Sayfa : 3

Memleketimizde takım sanayinin rakipsiz önderi

MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş. yurt ihtiyacının tamamına cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

UDDEHOLM
(İsveç)

- şerit
testereler

SANDVIK
(İsveç)

- makina
testere ağızları

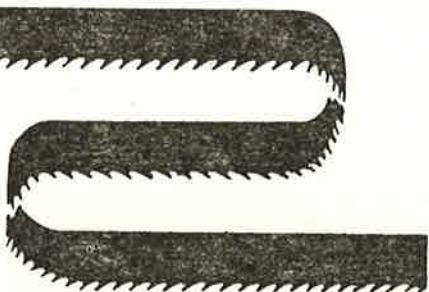
MARTİN MILLER
(Avusturya)

- çift ve tek kartal
(Avusturya)

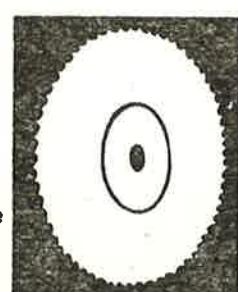

MERKUR
(Avusturya)

- şerit
testereler

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testeresi ve
pala testereler
- katrak, kütük ve
daire testereler
- kepenk yayları

ayrica

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

- MAKİNE TESTERESİ

MTE

Sandvik ve
Special Germen HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

ve

- Karbon çeliği
- Kromlu çelik
- Krom-Volfram çeliği
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çeliğinden demir
el testereleri

- EL TESTERESİ

MTE

Mamullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslimé amadedir

DİKKAT: Makina-Takım Endüstrisi mamulleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre imal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini taizdir

Acentesi:

Metal Ticaret T. A.Ş.

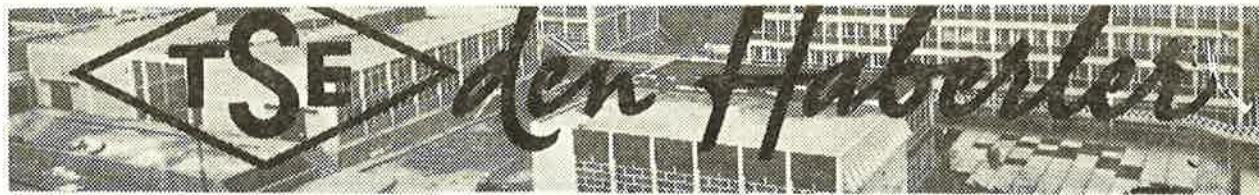
Tünel Caddesi, Transtürk Han 18, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 - Telg.: METURAS-İST.

Ankara Mağazası: Çankırı Caddesi 15/A, Tel.: 11 09 82

Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇİNE ve NEFT SANAYİ Koll. Şti. Fezziipaşa Bulvarı 65/1, Tel.: 38 553

Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessilliği: Gazi Caddesi 53, Samsun, Tel.: 20 52

Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessilliği: Atatürk Bulvarı, Burdureoğlu Apt., Kat 5, Adana, Tel.: 28 80

BOSSA PVC Borularına da TSE Markası Kullanma İzni Verildi

TSE İLE BOSSA TİCARET VE SANAYİ İŞLETMELERİ A. Ş. ARASINDAKİ SÖZLEŞME 29 TEMMUZ TARİHİNDE İMZALANDI

BOSSA Ticaret ve Sanayi İşletmeleri T.A.Ş.'ne bağlı Plastik Fabrikası tarafından imal edilmekte olan BOSSA markalı sert PVC borular ve boru parçaları da, bundan sonra Türk Standardları Enstitüsü'nün baklava dilimi şeklindeki TSE standardlarına uygunluk markasını taşıyacaktır.

29 Temmuz 1971 günü Türk Standardları Enstitüsü'nün Ankara'daki merkezinde yapılan bir törenle, BOSSA Ticaret ve Sanayi İşletmeleri T.A.Ş. ve Enstitü arasında, Firmaya marka kullanma yetkisini veren sözleşme imzalanmıştır.

Sözleşmeyi, Türk Standardları Enstitüsü adına Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter, Firma adına da Plastik Fabrikası Müdürü Reşat Güçlü imzalamışlar, Sünter'in Firmayı kutlayan kısa konuşmasına, Reşat Güçlü de Enstitü ilgililerinden gördükleri yakın işbirliği anlayışına teşekkürle cevap vermiştir.

BOSSA'nın imalatı olan «İçme suyu boruları, boru parçaları ve sanayi tipi sert PVC-100 borularından dış çapları 16 mm'den, dış çapları 140 mm'ye kadar olan bütün tiplerin üzerine TSE Markası konabilecektir.

Bu borular, TS 201 «Sert PVC Plastik Borular» ve TS 274 «Sert PVC Plastik İçme Suyu Boruları ve Boru Parçaları» Türk Standardlarına uygun olarak imal edilmektedirler.

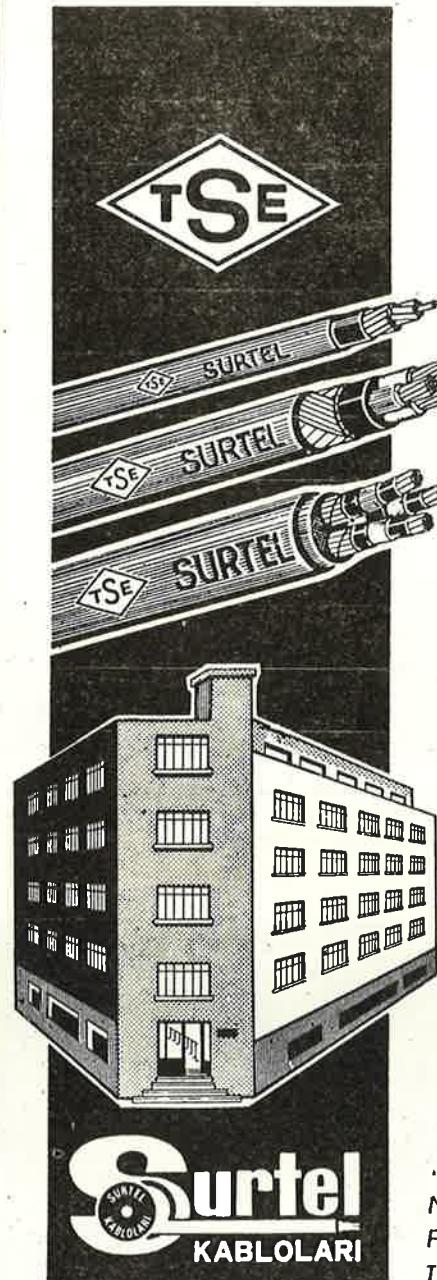
Dergimiz, kaliteli imalatından dolayı BOSSA Ticaret ve Sanayi İşletmeleri T.A.Ş.'ni kutlar, TSE Markasının memleketimize ve kindilerine hayırlı olmasını diler.

TSE Başkanı Faruk A. Sünter, BOSSA Plastik Fabrikası Müdürü Reşat Güçlü'ye PVC boruları hakkında laboratuvar raporunu ve imzalanan sözleşmeyi verirken

BOSSA ile TSE Markası Kullanma Yetkisi veren sözleşme imzalanırken

garantisi altında imâl edilen
Yüksek kaliteli

SURTEL

enerji kabloları

Türk Standartları enstitüsünün kalite belgesini
taşımaktadır. o/o 100 Türk sermayesi ile kurulmuş
SURTEL fabrikasının kablolarını
GÜVENLE KULLANABİLİRSİNİZ.

1 Kv. } T, TT, TP, NY, NYCY, NYFY
6 Kv. } ve her tip enerji ve kumanda kabloları
10 Kv. } imalâtına devam edilmektedir.
Pek yakında 15 Kv.lik yeraltı enerji kabloları piyasaya
sunulacaktır.

SURTEL fabrikası, mamullerine karşı gösterilen
büyük ilgiden kıvanç duyar ve teşekkür eder.

SURTEL KABLO SANAYİI

Anonim Şirketi

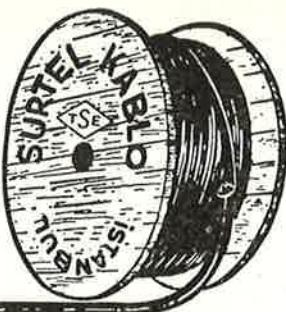
Bankalar, Okçu Musa Cad. No. 80

Karaköy - İstanbul

MERKEZ Tel : 44 65 83 - 49 97 90

FABRIKA Tel : 47 15 43

TELGRAF : Surkablo İstanbul

BATI REKLÂM

Standard — 108

TSE Teknik Kurulunda Gülyağı Standardı Kabul Olundu

BÖYLECE DÜNYAYA ORİJİNAL BİR STANDARD KAZANDIRILDİ

Teknik Kurul, 2 Temmuz günü toplanmıştır. Bu toplantıda bir standard kabul edilmiş, 5 standardda yapılan değişiklikler onaylanmıştır.

1 — Bu toplantıda, üzerinde uzun süredir çalışılan Gülyağı Standardı kabul olunarak dünyaya orijinal bir standard kazandırılmıştır.

Standarda göre, gülyağı «Rosedamascena Mill» adı verilen gül pembe renkteki gül çiçeğinden elde edilen, kendine özgü kokuda uçucu (eterik) bir yağıdır. Gülyağı bir sınıf olarak standartlaştırılmış olup oda sıcaklığında açık sarı veya yeşilimsi sarı renkte, berrak ve tortusuz, kuvvetli ve kendine özgü kokuda olması gereken bir yağıdır. Gülyağının fiziksel ve kimyasal özellikleri de standardda gösterilmiştir.

2 — Gündemde, Kuru fasulya, nohut ve mercimek standardlarının 0.2.2 ve 1.5 maddelerini değiştiren ayrıca, 1.6 ve 2.2.1 maddeleri ekleyen üç öneri kabul edildi.

3 — Kızraz ve vişne, kuru soğan standardları da OECD standardlarına uygun hale getirildi.

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ AĞUSTOS'ta TATİL EĞİTİMİ GİRİYOR

Türk Standardları Enstitüsü personeli, her yıl olduğu gibi bu yıl da, izinlerini Ağustos ayında kullanacaklardır.

Enstitü'de acil işler için küçük bir kadro nöbetçi olarak görev yapacaktır. Türk Standardları Satış Servisi ile Dergimiz'de de nöbetçi bulunacaktır.

İlgililerin bu gibi acil konular dışındaki müraçatlarını, 1 Eylül'den itibaren yapmaları gerekmektedir.

YENİ YAYINLANAN TÜRK STANDARDLARI

No.	Standardın adı	Fiyatı (TL.)
TS 871	Serbest Yüzeyle Sıvı Akımları Ölçüm İşlemleri ile İlgili Olarak Kullanılan Sembol ve Terimler	10
TS 878	Gücü Teli Geçirilen Çubuklar (Lâmalar) Başlarında Göz Halinde Açıklıklar Bulunan Gücü Tellerinin Geçirildiği Çubukların (Lâmaların) Düzenlenmesi ve Boyutları ...	2
TS 897	Sodyum Buharlı Boşalmalı Lâmbalar	8
TS 899	Alçak Gerilim İçin Yalıtkan Lâstik Eldivenler ...	5
TS 901	Lifli Isı ve Ses Yalıtma Malzemesi ...	4
TS 906	Siirt Battaniyeleri ...	3
TS 921	Yağlı Tohum Küspeleri Toplam Kül Tâyini ...	2
TS 933	Yemeklik Tuz ...	7
TS 935	Pamuklu Mamüllerde Merserize (Derecesinin) Tâyini ...	3
TS 938	Yapağıda Tops Randımanı Tâyini (Ticâri Metod)	2
TS 939	Sanayide Kullanılan Sodyum Hidroksit ve Potasyum Hidroksit Nüümune Çözeltisi Hazırlanması ...	2
TS 940	Alüminyum ve Alüminyum Alaşımlarının Kimyasal Analizi, Titan Tâyini (Kromotropik Asit Kullanarak Spektrofotometrik Metod)	4
TS 945	Türk Standardlarına Uygunluk Markalarının Kullanılma Kuralları ...	2
TS 946	Bilgi Verici Etiketleme ...	2
TS 947	Türk Standardlarına Uygunluk Markalarının Alıcılar Bağımıdan Anlamı ...	2
TS 958	Çekim Silindir Çapları, Pamuk, Yün, Döküntü, İpek Lifleri ve Kesik Lifler için ...	2
TS 959	Dokuma Tezgâhları Sağ ve Sol Tarafların Tarifi ...	2
TS 960	Dokuma Tezgâhlarının Standard Çalışma Eri ...	2
TS 961	Tekstil Makineleri ve Tamamlayıcı Kısımları (Aksesuar) Dokuma Makineleri, Sağ ve Sol Tarafların Tarifi ...	2
TS 962	Kamgarn ve Strayhgarn Tarakları, Çalışma Eri ...	2
TS 963	Boya Terbiye Makineleri Sağ ve Sol Tarafların Tâyini ...	3
TS 964	Yassı Çelik Gücü Telleri Genel Maksatlar İçin ...	2

TEMMUZ AYINDA İLK BASKISI YAPILAN STANDARDLAR :

TS 917	Oto Emniyet Camları ...	6
TS 957	Bilezikli Eğirmeye ve Bükme Makineleri için İğ Aralıkları	2
TS 972	Yağlı Tohum Küspeleri Rutubet ve Uçucu Madde Miktarı Tâyini ...	2
TS 973	Yağlı Tohumlarda Yağ Miktarı Tâyini ...	3
TS 974	Kok Kömüründe Azot, Toplam Kükürt, Klor ve Fosfor Tâyini ...	2
TS 1000	Türk Tütünleri ...	20
TS 1014	Türk Yapağı ve Yünleri ...	14

Not : Yukarıdaki Standardlar, 1971 Türk Standardları Kataloğu'nda henüz baskıkda görünmektedirler. Kataloğu ellişerde bulunduran okurlarımızın, bu standardların karşılıklarına fiyatları yazmalarını rica ederiz.

TSE'DEN ÜCRETSİZ KATALOG İSTEYİNİZ.

GARANTİSİ
ALTINDA

HEICO

**FLUORESANT
ELEKTRİKTE**

R•D•M•T•i•R•O•T•O

Bankalar, Yanıklıkçı Sokak No. 38 Karaköy
Tel: 44 33 37 - 49 57 74 - 49 89 38

be.ti grafik 12 22 15

Standard — 109

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK :

- ★ «Yalıtılmış İletkenlerin Muayene Metodu» standartının revizyonu (TS 37) mütalâaya gönderilmek üzere Hazırlık Grubunda çalışılmaktadır.
- ★ «Alternatif Akım Motor Kondansatörleri» ve «Alçak Gerilim Elektrik Kesicileri» standard tasarıları Teknik Kurul Alt Komitesine sunulmak üzere hazırlanmıştır.
- ★ «10 Amperden Yüksek Akımlar İçin Elektrik Anahatlar ve Komutatörleri», «Yalıtkan Kartonlar», «Anma Gerili 1000 V'a Kadar Elektrik Hava Hatları İçin Cam İzolatörler», «Eriyen Telli Yüksek Gerilim Sigortaları», «Elektroteknike Kullanılan Yalıtkan Zift», «TS 1 Yarı Mamûl Elektrolitik Bakır» standartının rezivyonu, «TS 2 Sert Çekilmiş Son Elektrolitik Bakır Tel» standartının rezivyonu, «TS 3 Örgülü Bakır İletken» standartının rezivyonu, «TS 17 Yarı Sert Çekilmiş Som Elektrolitik Bakır Tel» standartının rezivyonu, «TS 18 Yumuşak Çekilmiş veya Tavlanmış Som Elektrolitik Bakır Tel» standartının rezivyonu, «TS 40 Elektrik İç Tesisatında Kullanılan İki Kutuplu Fiş ve Priz» standartının rezivyonu, standard tasarılarının Teknik Komite çalışmalarına başlanmıştır.

KİMYA :

- ★ «Boraks» ve «Yazı Makinası Şeridi» standard tasarılarının Hazırlık Grubunda incelenmesine devam edilmektedir.
- ★ «Diamonyum Fosfat» standard tasarısı gelen mütalâaların ışığın altında Hazırlık Grubunda olgunlaştırılmaktadır.

LÂBORATUVAR :

- ★ «Küspeler ve Kâğıt Hamuru - Mangan Tâyini» (ISO/R 1830), «Vulkanize Edilmiş Kauçukların Gaz Geçirgenliğinin Tâyini» (ISO/R 1399), «Sanayide Kullanılan Asetik Asit Anhidrid Deney Metodları» (ISO/R 754) ve «Alüminyum Elde Edilmesinde Kullanılan Alüminyum Oksit - Titan Miktarı Tâyini» (ISO/R 900) standard tasarılarının Alt Komiteleri yapılmak üzere hazırlıkları tamamlanmıştır.

ORMANCILIK - ORMAN ÜRÜNLERİ :

- ★ «Kibritlik Kavak Tomruğu» standard tasarısı ilgili müesseselerden gelen mütalâaların ışığın altında olgunlaştırılmaktadır.
- ★ «TS 180 Yonga Levhaları» standardı revizyon tasarısı, «Kontrablolar» ve «Çam Reçinesi» standard tasarıları gelen mütalâaların ışığın altında olgunlaşdırıldıktan sonra Teknik Kurul Alt Komitesinden geçmiş ve Teknik Kurul gündemine sunulmuştur.

ZİRAAT :

- ★ «Balmumu» ve «Pamuk Çekirdeği» standard tasarıları ilgili kuruluşlardan gelen mütalâalara göre Hazırlık Grubunda olgunlaştırılmıştır.
- ★ «Marul ve Kıvırcık Salata» standard tasarısı Hazırlık Grubunda incelenmektedir.

MÜTALÂALARI ALINMAK ÜZERE İLGİLİ KURULUSLARA GÖNDERİLEN STANDARD TASARILARI :

ELEKTRİK :

- «Akar Yakıt Yakıcılarının Ateşlendirilmesinde Kullanılan Transformatörler»,
- «Kablo Yalıtıci Kılıfları (TS 35)».

İNŞAAT :

- TS 115 «Bitümlü Maddelerden Nümune Alma Metodları»,
- TS 125 «Bitüm Tâyini Deney Metodu»,
- TS 132 «Emülsifiye Asfaltların Analiz Metodları»,
- TS 102 «Basmalı Sıvı İleten Asbestli Çimento Boru ve Boru Özel Parçaları» ve «Asbest ve Çimentodan Yapılmış Oluklu Levhalar».

MAKİNA :

- «Civatalar (Tırtıklı Başlı, Metrik Vidali)»,
- » (Halka Başlı, Metrik Vidali)»,
- » (Parçalara Kaynak Edilen Metrik Vidali)»,
- » (Delik Tapalama İçin İnce Metrik Vidali)»,
- » (Düşmeyen Rondeelâlı, Metrik Vidali)»,
- » (Kelebek Başlı, Metrik Vidali)»,
- » (Temeller İçin, Metrik Vidali)»,
- » (Taş (Beton) İçin, Metrik Vidali)»,
- » (Yaprak Yaylar İçin)»,
- » (Delik Başlı, Metrik Vidali)» ve
- Valfler (Basınçlı Gaz Tüpleri İçin)».

ORMANCILIK - ORMAN ÜRÜNLERİ :

- TS 56 «Ağaç Tel Direkleri» standartı revizyon tasarısı.

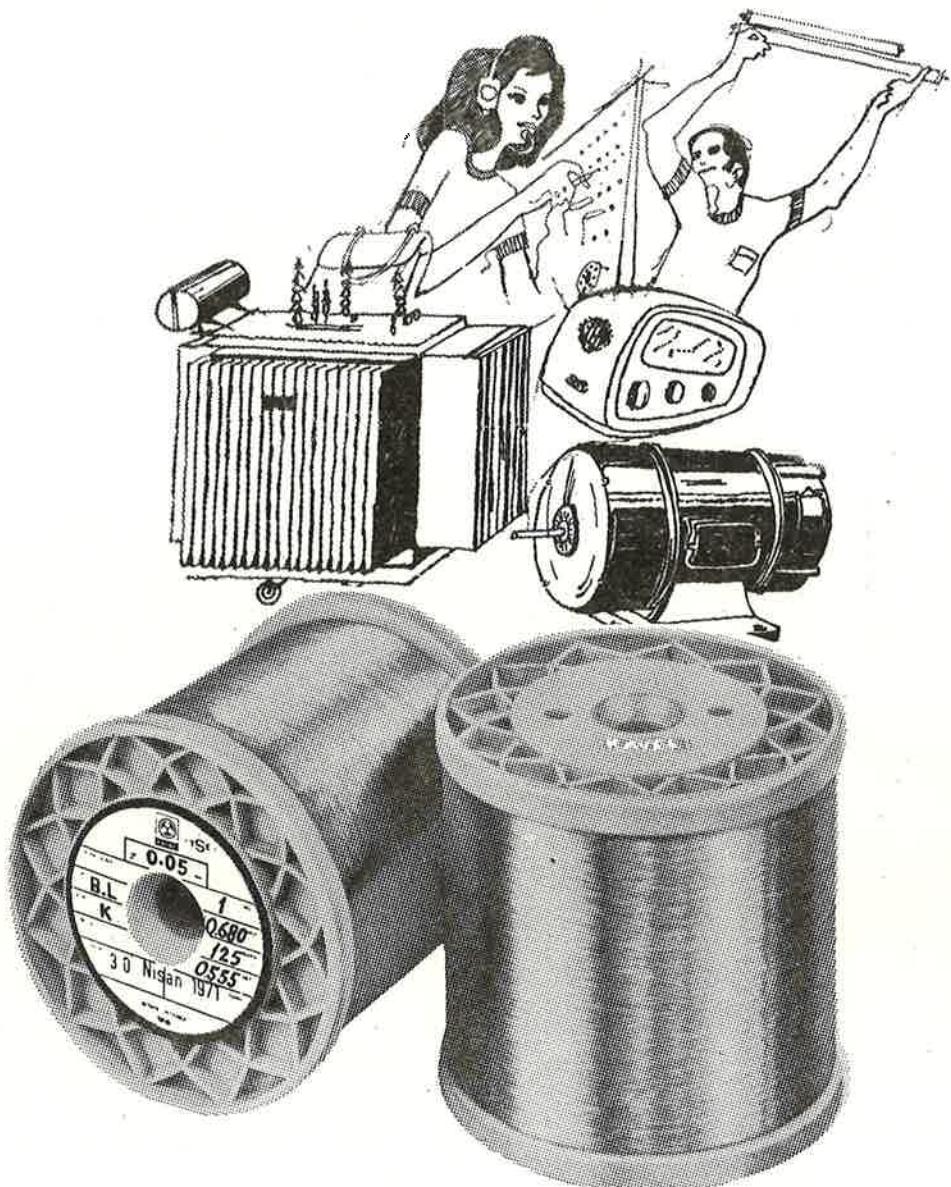
PETRO - KİMYA :

- «Kendi Ağırlığını Taşıyabilen Plastiklerin Yanabilirliğinin Tâyini Metodu»,
- «Plastiklerin Işı İle Doğrusal Genleşme Katsayıları»,
- «Sert Plastiklerin Basınç Dayanım Özelliklerinin Tâyini».

ZİRAAT :

- «Sterilize Süt», «Enginar», «Karnibahar», «Lahana», «Patates», «Sarmisak», «Havuç», «Hiyar» ve «Karpuz».

Türk Standartları Enstitüsü TSE Kalite Belgesine sahip tek emaye bobin teli Kavel

ADMAR

Transformatörlerde, elektrik motörlerinde, balastılarda, telefon santrallerinin rölelerinde, radyo imalatında ve otomobil şarj dinamolarında büyük bir çoğunluk

tarafından tercihan kullanılmakta olan KAVEL emaye bobin telleri, kalitesi Türk Standartları Enstitüsü Kalite Belgesi ile tescil edilmiş tek markadır.

Kavel Kablo ve Elektrik Malzemesi A.Ş. İstinye - İstanbul tel: 63 34 00

Standard — 110

Standarda Uygunluk Markalarında Yeni Gelişme

Muzaffer UYGUNER

Bilindiği üzere, bütün dünyada, standartlara uygunluk markaları uygulaması hızlı bir gelişme göstermiş; bu gelişmeye paralel olarak da ortaya bir takım sorunlar çıkmıştır. Ortaya çıkan sorunları çözümlemek için çeşitli toplantılar yapılmakta olduğu bilinmektedir. Gene bilinen bir husus, konusu ISO'nun da ele alması, 1970 Ankara toplantıları sırasında Konsey'e bağlı ve bu konuda çalışacak bir komitenin CERTICO'nun kurulmasıdır. Öyle görünüyor ki, şimdilik, CERTICO konunun yalnızca hukuk ve denetleme yönünü ele alacaktır. Halbuki, konunun teknik yönü olduğu bir gerçekdir.

Teknik yön derken üzerinde durmak istediğimiz, markaların mal üzerine konulabilmesi hususudur. Bugün, çokince olarak yapılan ve piyasaya sürülen kablolar bulunmaktadır. Bu kabloların tizebine, marka kullanma yönergelerine uyarak bir standarda uygunluk markası koymak olanağı yoktur. Olanak olmaması nedeniyle böyle bir uygulamayı bir yana bırakmak elbette düşünmelmez.

Bu olağanızlığı kaldırmak için bazı yeni uygulamalara gidilmiş, markanın yerine kullanılacak ve marka gibi korunacak araçlar aranmıştır. Sözgelişi, Batı Almanya'da, Kuvvetli Akım Kabloları ile ilgili VDE 0250/3.69 işaretli standart konusu mallarda kullanılacak VDE markası için, şu husus öngörmüştür: «Kablolarda, imalatçı için, marka niteliğinde bir firma tanıtma ipi bulunmalıdır. Bu standarda uygun olarak yapılmış olan kablolar için VDE'ce, denetleme yönetmeliğine uygun olarak al ve kara renkli VDE denetleme ipi kullanılabilir.

Burada, TSE tarafından da bazı standarlarda kullanılması kabul edilen firma tanıtma ipi dışında bir uygulama ile karşı karşıya bulunuyoruz.

Türkiye'de de ince kabloların yapıldığı bir gerçektir. Firmalar, TSE ile marka anlaşması yaparken bu tip kablolar için de marka istemekte; ancak, markanın konulamaması gibi bir zorluk karşısında kalınmaktadır. Bu zorluğu gidermek için ülkemizde de uygulamada bir gelişme yapılması uygun bulunmuş, **TSE Alâmeti Farikasının Kullanılması ile İlgili Talimat**'da değişiklik yapılması uygun görülmüştür.

Anılan talimat üzerinde yapılan çalışmalar sonunda, yalnızca 3üncü maddesinin değiştirilmesi yetterli ve uygun bulunmuştur. Böylece, 3üncü madde şu şekli almıştır: «TSE Alâmeti Farikası, üzerinde konulduğu malın Türk Standardlarına uygun olarak imal veya istihsal edilip piyasaya çıkarıldığını belirten bir işaret olup çeşitli biçimleri bulunmakta ve 551 sayılı markalar Kanunu hükümlerine göre hizmete edilmektedir.

«Bu markanın, malın üzerine teknik nedenlerle konulmaması halinde, TSE'ce uygun görülecek renkli bir tanıtma ipi veya başka bir işaret TSE standartlara uygunluk markası yerine kullanılabilir. Bu gibi hallerde, durum, önceden STANDARD dergisi ile ilgililere duyurulur. Bu tanıtma ipi veya işarette marka gibi hümaye edilir.

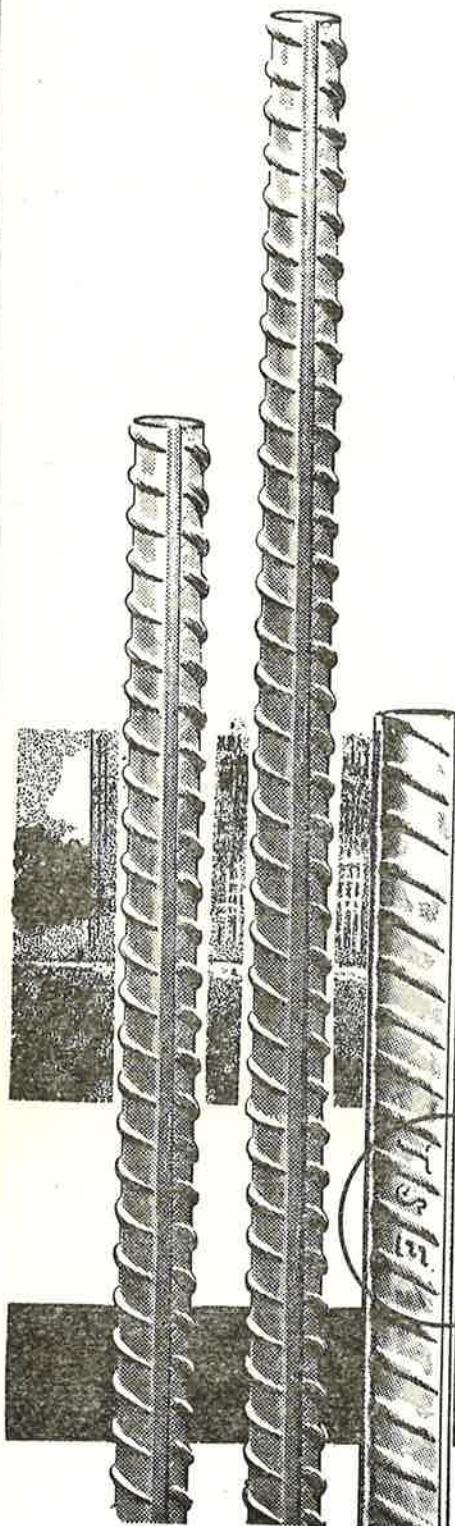
«Bu Talimat'da kullanılan alâmeti farika veya marka deyimi, tanıtma ipi ile kullanılacak işaretleri de kapsar».

Görülüyorki, maddede üç paragraf ve dört ayrı hüküm yer almıştır. Birinci paragrafin «bir işaret olup» bölüğüne kadar olan ilk bölümde standartlara uygunluk markası tanımlanmıştır. Bundan sonraki bölümde ise bu markaların yasaaya göre korunduğu belirtilmektedir. Bilindiği gibi TSE'nin baklava içinde TSE harflerinden oluşan markası Sanayi Bakanlığında 24531 kütük sayısı ile markalar kütüğüne işlenmiş ve korunmaya başlanmıştır. Bu arada, beliren ihtiyaca göre, yeni markalar da kullanılması uygun bulunmuştur.

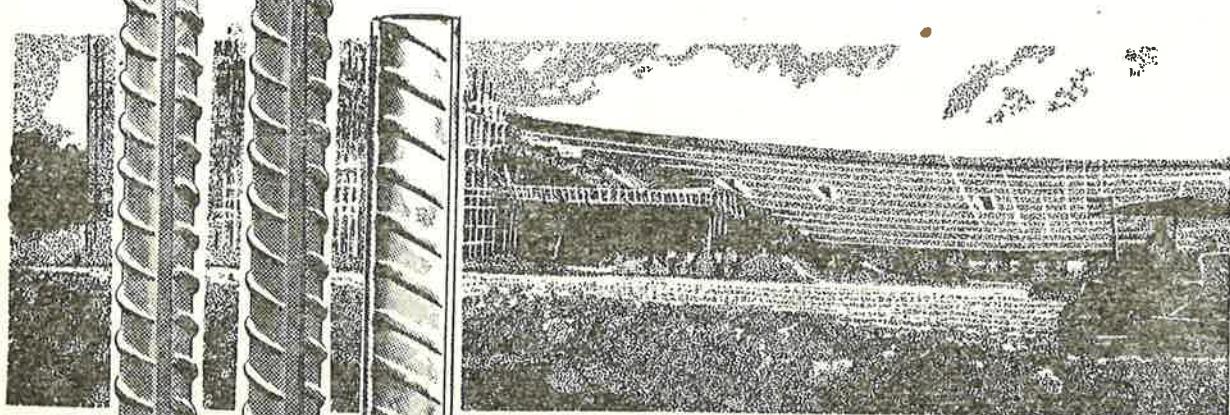
Maddenin ikinci paragrafında renkli bir ipin, VDE'de olduğu gibi, marka gibi kullanılabileceği yer verilmiştir. Bu arada, tekniğin ilerlemesi ile başka araçların da bu amacıyla kullanılabilecek hale geleceği düşünülmüş ve maddeye bir yenislik olarak «veya başka bir işaret» deyimi eklenmiştir. Burada, «teknik nedenlerle kullanılmaması halı» anılmış ve iple işaretin STANDARD dergisi ile duyurulması koşulu da maddede belirtilmiştir. Bu paragrafin son cümlesi de önemlidir elbette. Böylece iple işaretinde marka gibi korunacağı da hükmeye bağlanmakta; ISO'nun bu konudaki rekomendasyonları ile konuya ilişkin Türk Standardlarına ilgi kurulmaktadır.

Maddenin son paragrafi, Talimat'ın öbür maddelerine dokunmamak ilkesinden ileri gelen bir sonucun ifadesidir.

Bu değişiklik, önemli bir gelişmedir. Öyle sanıyoruz ki öbür ülkeler de böyle bir uygulamaya gideceklerdir. İpin yanında yer olması düşünülen «şarket» ise dünyada ilk adım olarak değerlendirilmelidir.

METAS
Nervürlü
IIIa Çeliği
Betonarme İnsaatta
%40 TASARRUF
Sağlıyor *

Balkanların en büyük ve modern stadıumu olarak inşa edilmekte olan İzmir Olimpiyat Stadyumunda, tamamen Metaş Nervürlü IIIa çelikleri kullanılmaktadır.

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ'nün garantisine sahiptir

METAS İZMİR METALURJİ FABRİKASI T.A.S
Kemalpaşa şosesi Işıklar Köyü girişi - İZMİR

P.K. 458 - İZMİR • Telgraf: METAS - İZMİR
Telefon: 39740

Pamuk Balyası Standardı Hazırlanırken

Nurettin MADRAN

Türk Standardları Enstitüsü, 1971-72 İş Programına pamuk balyası standardının yapılmasını almış bulunmaktadır. Bu hazırlığa başlarken, konu hakkında faydalı olur düşüncesiyle, bazı bilgi ve görüşlerin ortaya konulmasını yerinde bulmaktayız.

I — Şimdiki Durum :

A) **Türkiye'de** : Pamuk çırçırılamış çekirdeğinden ayrıldıktan sonra balya haline getirilip satışa arzedilir. Bu, hem pamuğun özeliklerinin korunması ve hem de taşınması ve depolanması bakımından zorunludur. Pamuk, «Presex» adı verilen makinalarla balya şekline sokulur. Halen, bütün dünyada olduğu gibi, memleketimizde de çeşitli marka ve modelde preseler kullanılmaktadır. Bunun sonucu olarak, çırçır ve prese fabrikalarında meydana getirilen balyalar çeşitli biçim, boyut, ağırlık ve sıklıkta bulunurlar. Örneğin bir Lindeman presesi 104X68X55 boyuttunda ve 230—235 kg. ağırlığında balya yaptığı halde, Continental presesi 90X78X60 ve 200-220, Murray presesi 140X65X53 ve 220—240, Lumnus presesi 115X90X65 ve 210—230 boyut ve ağırlığında balyalar verirler.

Balyaların örtülmesinde ve bağlanmasında kullanılan jüt-kanaviçe ile çember ve tokaların miktarı, sayı ve kaliteleri de çok değişikdir. Filhakika, halen uygulanmaka olan kontrol tüzüğüne göre balyalar için bazı kayıtlar konulmuş bulunmakla birlikte, dış alıcılarımızın yine de balyalarımızdan birçok sıkayıtları vardır. Genellikle istife uygun olmaması, balya örtülerinin yırtılması, sıklığının değişik bulunması ve marka boyalarının pamuğa geçip boyaması genel sıkayıtlar arasındadır. Yalnız son iki yıldır marka vurulan yüzde kanaviçe ile pamuk arasında naylon koymak suretiyle pamukların boyanması önlenmiş bulunmaktadır.

Halen Türkiye'de piyasaya arz ve ihrac edilen pamuk balyaları için kabul olunan ölçüler ve gereçler sunlardır :

Boyut (cm) : Uzunluk 105 X Genişlik 65 X Derinlik 95

Ağırlık (kg) : Enaz 190, en çok 240, ortalama 200

Yoğunluk (m^3/kg) : 320

Çember : 1X20 mm (beher balya için en çok 3 kg)

Toka : Beher balya için en çok 1,5 kg.

Örtü : İnce jüt ($m/0.20$ kg) (beher balya için en çok 1 kg).

Balyaların tamamı yeni örtü ile kaplanır ve örtünün altına marka boyalarının pamuğu boyamaması için bir naylon konur.

B) **Büyük İhracatçı Memleketlerde** :

Dünyanın belli başlı ham pamuk ihracatçı memleketlerinin hazırladıkları balyaların genel özellikleri, aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Görülüyorki balyalar, ithalatçı memleketlerin istediği gibi tek düzen değildir. Bu çeşitlilik pamuk balyalarının taşınması ve depolanmasında ortaya çıkardığı güçlüklerden ayrıca, iplik ve dokuma fabrikalarında kullanılan otomatik besleyici ve çekicilerin randımanlı çalışmalarını da önlemekte ve önemli zayıflata sebebiyet vermektedir.

II — **Dış Alıcıların İstekleri :**

ICAC (Milletlerarası Pamuk Dağılıma Komitesi) tarafından pamuk ithalatçı memleketlerde bir surve yapılmış ve bunun sonuçları Komitenin XXVI. Genel Kuruluna sunularak yayınlanmıştır. Bu surveye göre, çeşitli memleketlerin pa-

muk ithalatı ve işlenmesi ile ilgili kuruluşları aşağıdaki tavsiyelerde bulunmaktadır:

(1) Balyaların boyutları ISO tarafından saptanan ambalaj ölçüleri uygundan bulunmalı ve kolay istif için kenarları düz olmalıdır.

(2) Ağırlık 500 libre (226.5 kg) çevresinde bulunmalıdır.

(3) Yüksek yoğunlukta olmalıdır.

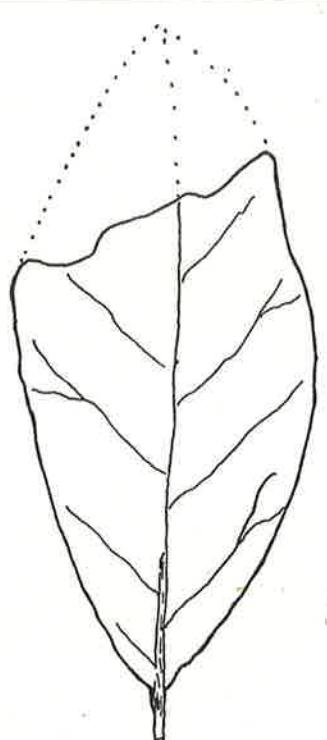
(4) Örtü, balyanın bütün yüzlerini örtmeli, kullanılacak bez pamuğa yapışmamalı ve numune alınırken yırtılmamalıdır. Bunun için sık dokunmuş hafif bir bez, tercihen pamuk kullanılmalıdır. Kanava bezi de kullanılabilir. Kullanılacak örtüler yeni olmalıdır.

(5) Paslanmaz, kolayca eğilebilir ve 2/3 inçlik 6-8 det çember kullanılmalıdır. Çemberler arasında, numune almaya yetecek kadar mesafe bırakılmalıdır. Çember yerine tel kullanılmamalıdır.

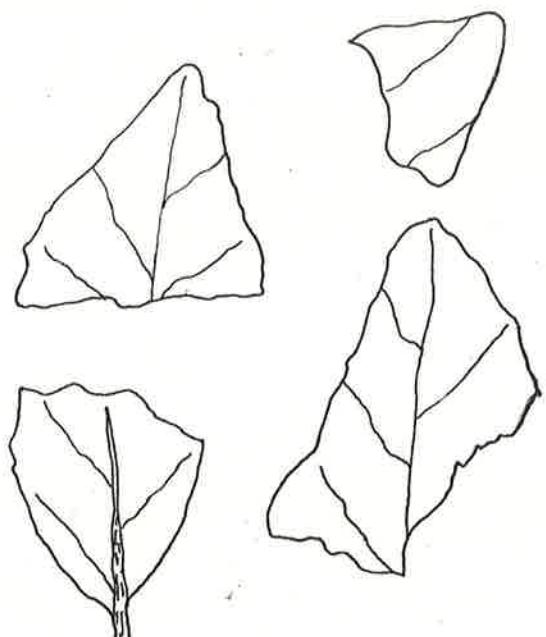
(6) Örtü, çember ve tokaların ağırlığı 5—5.5 kg olmalıdır.

(7) Markalama için, ıslanınca silinmeyecek ve pamuğu boyamaya çok iyi vasıflı mürekkep kullanılmalıdır. Markalar büyük ve açıkça okunabilir halde olmalıdır.

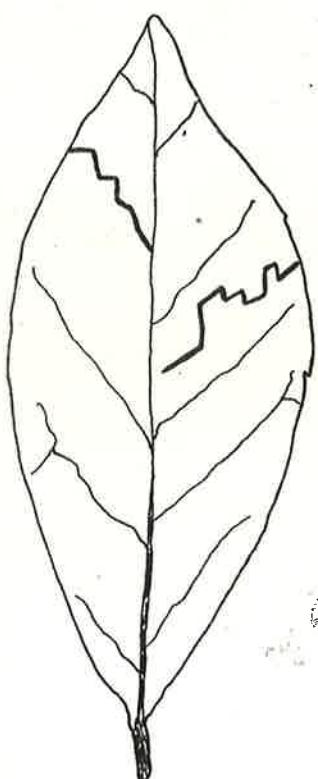
Memleketler	Balya boyutu (cm)	Balya ağırlığı (kg.)	Balya yoğunluğu (m^3/kg)	Örtü	Çember - tel
B. Amerika	145X56X53	159 - 295 or. 227	513	Kalın jüt	Çember
Sovyetler B.	95X75X60	180 - 240	427	Pamuklu ve İnce jüt	Tel
B. Arap Cumh.	135X83X55	300 - 360 or. 330	540	İnce jüt	Çember
Meksika	141 - 144X67 - 75X53 - 57	208 - 240 or. 228	384 - 400	İnce ve kalın hurma elyafi ve pamuklu	Çember
Brezilya	(a) 103X49X60	170 - 210 or. 195	640	Pamuklu	Çember
	(b) 103X49.5X58.5	150 - 200 or. 195	650	Bazan İnce jüt	Çember
	(c) 103X50X58	190 - 220 or. 208	698	Pamuklu	Çember
Türkiye	105X65X95	190 - 240 or. 200	320	İnce jüt	Çember
Suriye	(a) 110X53X95	188 - 230 or. 209	377.3	Kalın jüt	Tel ve çember
	(b) 105X52X72	200 - 225 or. 212.5	540.5	Kalın jüt	Tel ve çember
Nikaragua	137X102X51	218 - 249 or. 238	368	Kalın jüt ve pamuklu	Tel
Peru	(a) 112 - 147X56 - 71X58 - 61	204 - 318 or. 254	512 - 593	Pamuklu	—
	(b) 71 - 147X53X58 - 64	181 - 271 or. 259	512 - 609	Pamuklu	—
Sudan	(a) 77X77X104	186 - 204 or. 195	336	Kalın jüt	Çember
	(b) 69X53X103	168 - 213 or. 181	464	Kalın jüt	Çember

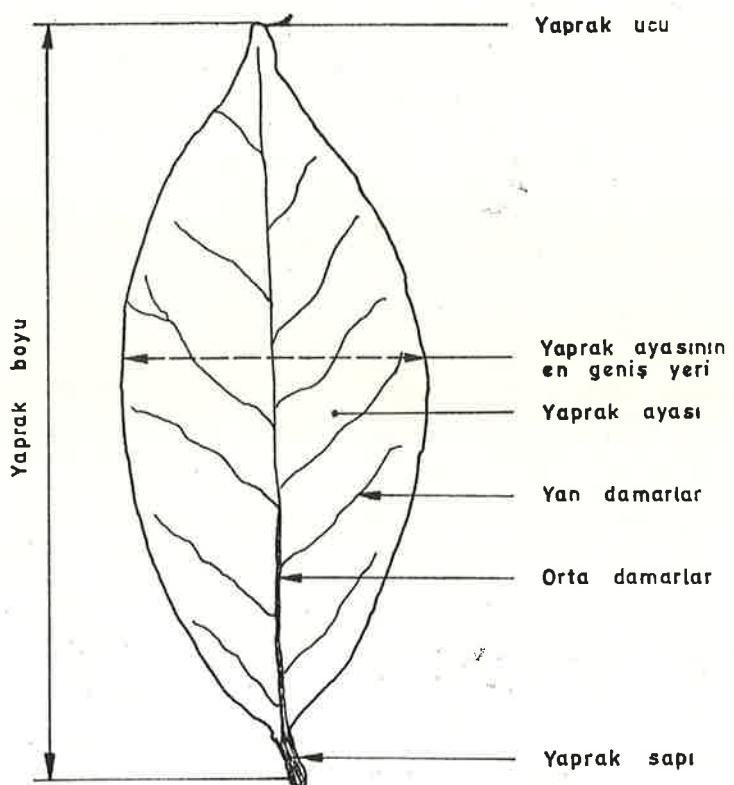
ŞEKİL-1 Kırık yaprak.

ŞEKİL-2 Yaprak kırığı ve çeşitleri.

ŞEKİL-3 Yırtık yaprak.

ŞEKİL-4 Yaprak ayası.

YENİ Standardlar

- I -

DEFNE YAPRAĞI STANDARTI

İ. Galip TUNCER

Kuvvetli bir mitolojiye sahip, aynı zamanda barış simbolü ve halen Türk Ordusunun Subay armalarında yer alan ve aslında kuru meyvaların ambalajlarında, balık konservelerinin tazeliğini ve doğal kokularını korumada, hardal yapımında ve çoğulukla yemeklerde baharat olırkak faydalanan Defne yaprağı, memleketimiz ormanlarında 6831 Sayılı Orman Kanununun 37. Maddesi uyarınca orman içi köylülere izin verilmek suretiyle, bir düzenek dahilinde üretilip, çoğu dıştakimetimde kıymetlenen en önemli ikincil orman ürünlerinden birisidir.

Bu ürünün bu güne dek yapılagelmekte olan ihracında bir çok anlaşmazlıkların belirmesi sonucu asal bir yargıya varılmasını zorlaştırmış ve bu nedenle Defne yaprağı ürününün standardının hazırlanması İhracatı Geliştirme Merkezi ve Ticaret Bakanlığının İhraç Ürünleri Özel İhtisas Komisyonuna istenmiş ve Enstitümüze de bildirilmiştir.

Böyleslikle, Türk Standardları Enstitüsünde ele alınan ve Orman Ürünleri Sanayii ham maddesi ve mamullerine ait standardlar dizişinden olan Defne Yaprağı Standardı da bir Türk Standardı olarak hazırlanmış ve Teknik Kurulu 28 Nisan 1971 tarihinde yaptığı oturumda onaylanarak kesinleşmiş ve diziye bir standard daha eklenmiş bulunmaktadır.

Standardın tetkikinden de anlaşılmacı üzere; tarifler bölümün-

de Defne yaprağının açık bir tarifi yapılmış ve gerek üretim teknığının uygulanmasında ve gerekse malın piyasaya arzından önceki hazırlama işlemlerinde karşılaşılması zorunlu görülen ve kusur sayabilecek kırık, yırtık, lekeli ve yaprak kırığı gibi yaprakların da tarifleri yapılmış ve kusur oranları tarifler içerisinde sınırlandırılarak şekillerde gösterilmiştir.

Ayrıca Sınıflandırma ve Özellikler Bölümünde; Defne yaprağının görünüş özelliklerine göre, Eksstra, Birinci ve Sıra mal olmak üzere 3 kalite sınıfına ayrıldığı belirtilmiş ve bu kalite sınıfları içerisinde kusurlu yaprağın en çok hangi oranda bulunması gerektiği de Çizelge 1'de gösterilmiştir.

Bilindiği üzere açık yeşilin de gioşik ve ayrıntılı tonlarını tarif ve sınıflandırmak mümkün değildir. Onun içindir ki, özelikler madde içinde Defne yaprağının açık yeşil renkte olması ve kendine özgü koku ve tadda bulunmasının kaydedilmesi yeterli görülmüştür. Ayrıca piyasaya arz edilmiş bir yaprakta usulüne göre kurutulmuş veya kurutulmamış ayırımının saptanması olanaklarımız dışında olduğundan, ancak rutubet miktarı belirtilmiş ve rutubetin ne şekilde tayin edileceği de ilgili maddesinde açıklanmış bulunmaktadır.

Denetleme için alınacak numunenin, standard koşulları göz önünde tutularak, numune alma ve muayene yöntemleri kurallarına göre alınacağı ve bunlardan harman yapılarak bu harmanın çeşitli

yerlerinden 250 g. numunenin ayrıcalığı, lekeli, yırtık, kırık yaprak ile yaprak kırıkları ve yabancı maddelerin 0,1 g. a duyarlı terazi de tartılıp formüle uygulanmasıyle her bir kusur oranının hesaplanacağı Numune Alma, Muayene ve Deneyler Bölümünde yazılmalıdır.

Piyasaya arz için ambalajın hangi materyalden nasıl ve ne şekilde yapılacağı hususu ile ambalajlar üzerine konulması gerekli işaretlerle, yapılacak bilgiler açıklanmıştır.

Defne yaprağının satışının Kg üzerinden değerlendirileceği, üretici veya satıcının istenmesi halinde standarda uygunluk beyannamesi vermek veya göstermek zorunluğunda oldukları, ihrac edilmesi halinde Türkçe işaretlerinin yanısıra, gerektiğinde ihrac edilecekleri memleketin anlayacağı dile de karşılıklarının yazılması Çeşitli Hükümler bölümünde yer almış bulunmaktadır.

Ayrıca denteleme görevinin nasıl yapılacağı, Türk Standardlarının uygulanması hakkındaki Tüzük Hükümleri gereğince yapılacak işlem belirtilmektedir.

Özet olarak bu standard, belli hassa üretim yörülerimizin koşullarına göre ve olanaklarımıza oranında daha kaliteli bir ürünün üretilmesini ve bu ürünün dış pazarlarda daha yüksek bir düzeyde değer kazanmasını sağlama yolunda bize yardımcı olacak ve işik tutacak niteliktedir.

KILIÇOGLU

**Toprak Sanayii ve Ticareti Anonim Şirketi
E S K İ S E H İ R**

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğları Fabrikaları

**HER NEVİ KIREMIT, TUĞLA
VE ATEŞ TUĞLALARI**

EN İYİ KALİTELİ MALLARIYLE DAİMA

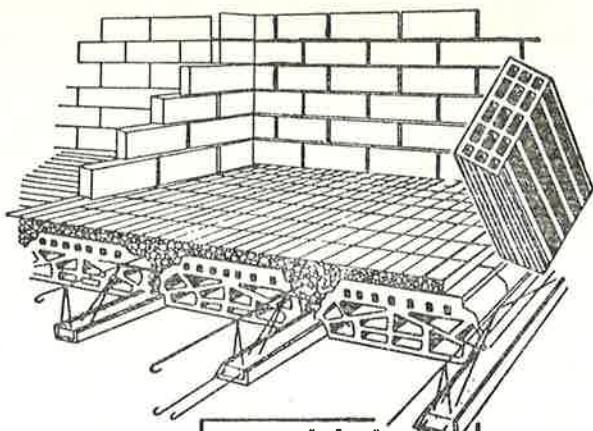
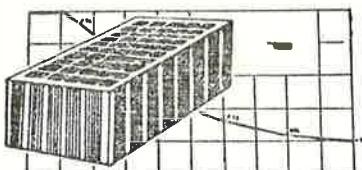
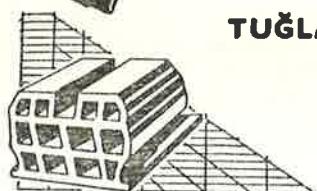
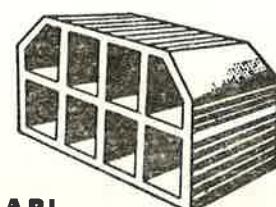
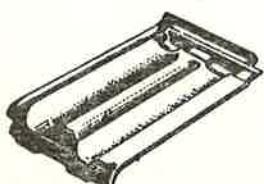
MÜŞTERİLERİNİN EMRİNDEDİR.

**Adres : Posta Kutusu 7
Bursa Caddesi No : 21
Eskişehir**

**Telgraf adresi : KIREMIT
Telefon No. : 13 64 — 21 05 — 41 99**

Not : Yapı Endüstri Merkezi'nin İstanbul ve İzmir Sergilerindeki Standlarımız ve OR-AN Yapı Endüstri Merkezi'nin Ankara Sergisindeki Standımızı göründür.

Standard — 114

SATIŞ ŞUBELERİ :

İSTANBUL Meclisi Mebusan Cad. Arhan Salıpazarı - İstanbul
☎ : 49 58 02 - 44 81 29

KADIKÖY MühüddarFuat Bey Sokak Talas İş Hanı kat 1
Kadıköy - İstanbul ☎ : 36 13 42 - 36 48 98

UMUM MÜDÜRLÜK
Meclisi Mebusan Cad. Arhan
Salıpazarı - İstanbul
☎ : 45 50 00

Standard — 115

SOYMALIK KAYIN TOMRUĞU STANDARDI

M. Yüksel TOPÇUOĞLU

Orman Yük, Müh.

Kayın (*Fagus Orientalis Lipaky*) içine doğru ilerleyen çatıtlaklar kullanılmış imkânlarını azaltmakta aynı zamanda ardak mantarlarının nüfuzunu kolaylaştırmaktadır. Kayın (Fagus Orientalis Lipaky) memleketimiz ormanlarında yetişen ve ekonomimizde büyük yeri olan bir yapraklı ağaç türüdür. Gerçekten, Orman Amanejman Plânlarına göre 17 milyon hektar olan ormanlık sahamızın % 49unu işgal eden yapraklı ağaç türlerimiz içinde kayın, servet dağlılığı itibarıyle ön sırayı işgal etmekle önemli ortaya koymaktadır. Millî Ekonomimiz için bir kaynak olan bu ağaç türünden elde olunan odunun en iyi şekilde kullanılması ve çeşitli makamlar için standartize edilmesi gereği aşikârdır. Nitekim bu gerçek göz önüne alınarak TSE tarafından bu tür ile ilgili bir dizi standard yapılmıştır. Bunlar arasında TS 328, 801, 73, 540, 700 v.b. saymak mümkündür.

Bu defa, TSE Teknik Kurulunda son görüşmesi yapılarak kabul edilen Soymalık Kayın Tomruğu Standardı ise kayının bir başka sanayii kolunda (kaplama, kontrplâk, kontrtabla, ambalâj) kullanılma şeklini standarda bağlamaktadır. Diğer yandan bu standard ile, şimdîye kadar Orman Genel Müdürlüğü ile alıcı durumundaki fabrikalar arasında daha önce yapılmış şartnameler marifetîyle yürütülen fakat zaman zaman taraflar arasında bazı anlaşmazlıklarla konu olan alım satım işlerine de yeni bir şekil verilmektedir. Yeni standardın, Orman Bakanlığı imkânları ile soyma sanayinin ihtiyaçlarını bağıdaştırmak suretiyle anlaşmazlıklarını, dolayısıyla millî servetin uğradığı zararları önleme bakımından çok yararlı olacağının düşünülmektedir.

Standardı okuyucularımıza tanıtmak için bölümlerine geçmeden önce hazırlanmasında daima göz önünde bulundurulan kayın odunu özelliği ile soyma ameliyesinin icap ve isteklerini özetlemekte faydalı olmuştur. Kayın odunu ağır ve sert, tabii halde kırmızımsı beyaz renkli, kalın ve parlak öz işinlerine sahip, yaz odunu ilk bahar odununu nazaran daha koyu renkli, yılık halka sınırları belirli bir odun türüdür. Kesimden sonra uzun süre bekletilmeye tahammüllü yoktur. Tomrukların biçiliş işlenmesine kadar bilhassa orman ve depolarada bekletilmesi sırasında ekonomik bakımından zararlı olan ardaklanması ve çatıtlamalar husule gelmektedir. Kayın odununda ardaklanması dolayısıyla % 60'a kadar bir değer düşmesi görülmektedir. Ardaklanması ilk safhalarда renk değişimi şeklinde olmaktadır, sonradan beyaz gürükliğe dönüştür. Öte yandan kayın odunu fazla miktarda çatıtlamaya müsaittir. Enine kesitlerden derin bir şekilde tomruk

Soyma sanayii kendine has istekleri olan bir sanayii koludur. Burada kullanılacak tomrukların muayyen boy ve asgarî çapta bulunması gereklidir. Kayınlarda çok sık rastlanan çürük kovuk ile çatıtlaklar, sağlam ve düşen budaklar mümkün olduğu nisbette az olmalıdır. Eğrilik ve lif kıvrılığı ile ur ve şişkinlikler asgarî ölçülerde bulunmalıdır. Kurt yenikleri, açık ve kapanmış yaralar, anomal kalım olusunu zayıfa tesir eden faktörler olarak ortaya çıkmaktadır. Gövde düzgün ve dolgun olmalıdır. Eksantrik büyümeye, ikiz özlülük, olukluluk ve ovallık bu sanayii kolunun istemediği özellikler arasındadır.

Odun tabiatın sinesinde yetişen uzvi bir maddedir. Bu uzvi maddenin istenilen evsafta yetişirilmesine insan ancak silvikkültürel müdahaleler müessir olabilmektedir. Halbuki ağacın yetişmesinde çeşitli ekolojik şartlar yanında genetik özelikler gibi insan iradesi dışındaki tesirler de bulunmaktadır. İşte hazırlanan standardda bu uzvi maddenin çeşitli özelikleri ile sanayinin istekleri bağıdaştırılmağa çalışılmış ve kusurları asgarî hadde indirilmesine gayret edilmiştir. Diğer yandan çeşitli memleketlerde uygulanan standardlardaki esaslar memleketimiz şartları muvacehesinde dikkate alınmıştır. Böylece olgunlaşan tâsarı Türk Standardı haline getirilmişdir.

Konu, tarif, kapsam bölümünde standardın kapsamına kaplama, kontrplâk, kontrtabla ve ambalâj sanayiinde kullanılan kayın tomrukları alınmış, soymadan başka metodlarla elde edilen levhaların (kesme kaplama levhaları gibi) imâlinde kullanılan tomruklar hariç bırakılmıştır. Standard ile ilgili tarifelerde Soymalık Kayın Tomruğunu tarifi ile yeterlilik bu konuya ilişkin diğer tarifler için TSE'ce daha önce yürürlüğe konulmuş bazı standardlara atıflar yapılmıştır.

Standardın sınıflandırma ve özelikler bölümünde üç sınıf ön görülmüş, birinci sınıfta daha çok kaplama, ikinci sınıfta kontrplâk, kontrtabla ve üçüncü sınıfta da ambalâj sanayii ihtiyaçları göz önüne alınmıştır. Şüphesiiz bu sanayii kollarının ihtiyaçları için belirli sınırlar çizmek güçtür. Yerkardaki sınıflandırmayı global özelikler ve istekler yönünden anlamak mümkündür.

Tomruk uzunlukları bu sanayii kullandığı uzunluklara tabii olarak ayrı bir cetvel halinde verilmiştir. Çap için asgarî miktar 35 cm almıştır. Daha aşağı çapta ve kereste sanayinde kullanılması mümkün tomrukların bu sanayii kolunda ekonomik olmayacağı noktasından hareket edilmiştir. Azamî çap için ise bir hudut tâyini lüzumlu görülmemiştir. Zira kalın çaplı tomruklardan elde edilecek randimanın fazla olacağı gözden uzak tutulmayacak bir hakikattir. Görünüş özeliklerine göre kalite sınıfları cetvelinde tomruk kusurları tek tek ele alınarak bunlara ne derece cevaz verebileceği tesbit olunmuştur. Burada yukarıda da ifadeye çalışıldığı gibi ormanlarımızda yetişen kayınlardaki kusurlarla sanayii istekleri mümkün olduğu kadar mecedilmeğe gayret edilmiştir.

Numune alma, muayene ve deneyler bölümünde, soymalıkta tâhsis edilen tomruklardan teşkil edilecek partilerden ne nisbettte nüümune alınacağı, bunların nasıl muayene edileceği ve ölçme esaslarının neler olacağı anlatıldıktan sonra, muayene neticesi tanım olunacak muayene raporunda hangi hususların zikredileceği belirtilemektedir. Muayene neticesi standarda uyumayan numune tomruk sayısı % 10'a kadar (% 10 dahil) ise partinin kabul edileceği aksi halde standarda aykırı sayılacağı ön görülmüştür.

Standardın piyasaya arz bölümünde tomrukların hazırlanma, partilerin tanım ve istiflenme işleri izah edilmektedir. Bu bölümde dikkati çeken en önemli husus, satıcıya, istenildiğinde standarda uygunluk beyannamesi vermek veya göstermek zorunluğunu yüklenmesi ve bu beyannamenin istifleme tarihinden itibaren 15 gün süreli olarak geçerli olması şeklinde yeni bir hükmün getirilmiş olmasıdır. Bu surette lüzumsuz bekletmelere karşı hassas olan bu ağaç türü odunun alım satımında zaman kaybından ötürü taraflar arasında vuku bulan anlaşmazlıklar ortadan kaldırılmasına çalışılmış ve aynı zamanda ardaklanması dolayısıyla millî servetin heba olmasına önlemesini gaye edinilmiştir.

Memleketimizde ihtiyaç duyulan bir boşluğu dolduracağına ve yakın bir gelecekte gerek tomruk ve gerekse mamûl olarak ihrac mallarımız arasında gireceğine inandığımız Soymalık Kayın Tomruklarına ait bu standardın memleketimiz ve sanayimiz için faydalı olmasını dilerim.

TÜRKKABLO'yu tanıyor musunuz?

**Çelik özlü ve
Tam Alüminyum
İletkenler İmalinde 1969'dan
beri Kalite Belgesini
haiz olan**

TÜRKKABLO A.O. nin en güvenilir tanıtları 1965 yılından beri, çeşitli sanayi alanlarını beslemekte olan mamulleridir:

- Tam alüminyum iletkenler
- Çelik özlü alüminyum iletkenler
- Telefon kabloları
- Alüminyum irtibat baraları
- Alüminyum profiller ile
- Ek ve bağlantı malzemesi

TÜRKKABLO A.O.

Merkez: Gümüşsuyu cad. 69/1,
Taksim - İSTANBUL

Telgraf: TÜRKKABLO - İSTANBUL

Telefon: 45 52 38 - 45 52 39

Teleks: 266 - İSTANBUL

Fabrika: Posta Kutusu 53, İZMİR

Telefon: 14 76

Standard Dünden Dün'e Haberler

Ev Tipi Elektrikli Cihazların Uluslararası Standardizasyonu

Zamanımızda, evlerde kullanılan elektrikli cihazların çeşitleri ve sayıları hızla artmaktadır. Bu artışın yanısıra, gittikçe kompleks bir hal alan cihazları kullanan halk ve özellikle ev kadınları endişelerini, şu soruları sıraya ortaya koymaktadırlar: «Bu makinenin, ödediğim paranın karşılığını tam olarak verdiginden nasıl emin olabillirim?» ya da, «Makinayı kullanırken şahsim ve ailem için acaba hangi tehlikeler söz konusudur?».

Gerçekten grafikler, ev tipi elektrikli cihazların uluslararası ticaretinde sürekli bir gelişme olduğunu göstermektedirler. 1963 - 1969 arasındaki 6 yılda dünya ticaretine konu olan bu cihazların toplam değeri $6,3 \times 10^9$ dolardır. Bu rakam, elektrikli cihazların beli başlı ihracatçısı durumundaki 30 ülkenin (ki % 98'i tescil etmektedir) istatistiklerinden elde edilmiştir. Her ne kadar hesaplamada cări F.O.B. değerler esas alınmışsa bu 6 yıllık dönemde uluslararası piyasada elektrikli cihazların fiyatlarında görülen istikrar neddenyle toplamın, sabit fiyatlarla elde edildiği de söylenebilir. İhracattaki yıllık ortalama artış hızı ise, bu hesaba göre % 13'ü bulmaktadır.

Bu sektördeki büyük gelişmeyi ortaya koyan başka veriler de vardır. Örneğin, B. Amerika'daki «Ev Aletleri İmalcileri Birliği (AHAM)»ının yayınlarına göre, 1960'larda B. Amerika 1 Milyar kadar çeşitli cihazın evlere girdiği tahmin edilmektedir. Muhakkak

ki, aynı gelişme B. Amerika dışındaki bir çok ülkelerde de olmuştur.

Bu koşullar altında, Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) için, ev tipi elektrikli cihazların kullanımına emniyet testleri ile ilgili uluslararası rekamdayonları hazırlamak; bu amaçla bütün ilgili çıkar gruplarını bir araya getirecek tarafsız bir forum ortamı yaratmak, önemli bir görev olarak ortaya çıkmaktadır.

1968 Haziranında 5 numaralı IEC bülteninde yer alan iki makalede IEC'nin bu önemli çalışma alanı ile ilgili programı verilmiştir.

Aradan üç yıl geçtikten sonra, IEC'in bu konuda yaptıklarını gözden geçirmek ilging olacaktır.

İlk olarak, IEC bünyesinde ev tipi cihazlar üzerindeki çalışmaların organizasyonunu kısaca hatırlatmakta fayda vardır.

Performans seviyesini belirten test metodları ile emniyet test metodlarını birbirinden ayırmak gereklidir. Zira bir cihazın performans seviyesi, geniş ölçüde onun satınalma fiyatına bağlıdır. Bu nedenle, her ne kadar performans test metotları, ilgili cihazdan beklenen karakteristikleri ortaya çıkaran ve aynı zamanda herhangi bir laboratuvara uygulanabilecek bir kesinlikle iseler de, minimum bir kalite seviyesini belirtmek amacını taşımazlar.

Halbuki emniyet açısından mamullerin çok iyi tayin edilmiş bir mini-

mum seviyenin altına düşmemeleri şarttır.

Bu alandaki IEC çalışmaları, işte bu farklılık gözönünde tutularak iki ayrı Teknik Komitenin sorumluluğuna bırakılmıştır. Bunlar: TC 59 numaralı «Ev Tipi Elektrikli Cihazlarda Performans» ve TC 61 numaralı «Ev Tipi Elektrikli Cihazlarda Emniyet» Teknik Komiteleri'dir. Bu ayırma rağmen her iki komitenin çalışma programları aynı paralelde gelişmektedir; çünkü herhangi bir tip cihazla ilgili emniyet gereleri, aynı zamanda performans test metotları olarak da ortaya çıkmaktadır.

İlk başta, bir sınai mamülün hem performans ve hem de emniyet şartları ile ilgili test metodlarının aynı teknik komite tarafından ele alınmasının zorunlu olduğu sanılır. Bununla beraber, yukarıda belirtilen ayırmayı yapılımı da akla yakın gelmektedir. Çünkü kalite seviyesi fiyataya bağlıdır ve bu nedenle tüketici, performans seviyesi ile kesesine uygun fiyat arasında serbest bir seçim yapabilmektedir.

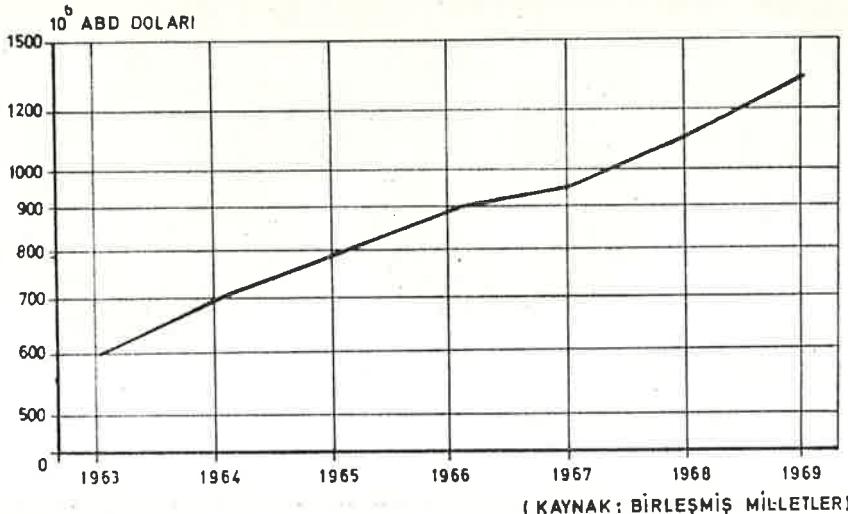
Her ne kadar, ev tipi elektrikli cihazlarla ilgili bütün çalışmalar IEC bünyesinde 59 ve 61 numaralı Teknik Komitelerde yapılyorsa da, bu Komitelerin kuruluşundan önce faaliyet göstermiş ve olumlu sonuçlar ortaya koymuş bulunan 43 numaralı «Elektrik Vantilatörleri» ve 54 numaralı «Havalandırma ve Soğutma İle İlgili Ev Tipi Cihazlar» Teknik Komitelerini de unutmamak gereklidir. Bu güne kadar, yukarıda belirttiğimiz Teknik Komitelerin hazırlamış bulundukları rekamdayonları, aşağıdaki tabloda topluca veriyoruz.

Performans :

TC 59, tüketicinin ihtiyaçlarına en uygun cihazı rasyonel bir şekilde seçebilmesini sağlamak için gerekli ölçme metotlarını hazırlamaktadır.

Bu görevi yaparken, Tüketiciler Birliği Uluslararası Organizasyonu (IOCU), Uluslararası Kaliteyi Geliştirme ve Tüketicileri Enformasyon Merkezi (CIPQ) ve Uluslararası Etiketleme Merkezi (ILC) gibi ilgili kuruluşlarla da yakın işbirliği halinde bulunmaktadır. Çözümlenecek problemlerin çokluğu ve milli uygulamalardaki farklılıklar gözönüne tutulursa, bugüne kadar alınan sonuçların oldukça cesaret verici olduğu söylenebilir.

Gerçekte, birbirinden çok farklı elektrikli cihazların ayrı ayrı perfor-

TESİSAT TELİ DEYİP GEÇMEYİN emniyetiniz için KAVEL'i seçin

Uyulması kanunen zorunlu olan Türk Standardları gereğince

KAVEL tesisat tellerinde iletken olarak elektrolitik bakır tel, yalıtkan olarak da yüksek vasıflı P.V.C. kullanılmaktadır.

KAVEL'i diğer bir çok tesisat telinden ayıran bu iki önemli özelliği vardır:

En ufak bir yanım ihtimalini önlemek, ütü ve ocak gibi elektrikli aletlerinizin uzun ömürlü olmasını istiyorsanız ütü kordonundan siva altı veya siva üstü elektrik tesisatına kadar her yerde KAVEL tesisat tellerini kullanınız.

KAVEL tesisat telleri

Türk Standardları
Enstitüsünün garanti işaretini taşıır.

ADMAR

Gönen Satıcıları

Burla Biraderler ve Şsi. | Beko Ticaret A.Ş.
Hezaren Cad. 61-63 | İstiklal Cad. 349
Karaköy, İstanbul 45 52 00 | Beyoğlu, İstanbul 49 00 39

mans değerlerini saptamak güç bir iştir. Bazi karakteristikler, örneğin bir elektrik süpürgesinin toz emme kapasitesi, kantitatif metotlarla ölçülebilir. Elektrikli traş makinalarında olduğu gibi, bazen da ampirik metotları uygulamak gerekebilir. Bu güçlükler yemek için mevcut bütün kaynakları maksimum bir fleksibilite ile ve en uygun metotlarla saptamak ve kullanmak şarttır. Bu nedenledir ki, kuruluşundan bu yana TC 59, farklı problemleri çözümleyebilmek ve mevcut güçleri etkili bir şekilde harâkete geçiribilmek için kendi bünyesinde alt komiteler teşkil etmiştir.

Komite, koordinasyon görevini yapmakta ve alt komitenin hazırladığı tasarıları, genel olarak gözden geçirdikten sonra onlara rekomandasyon olabilmeleri için gerekli formu vermektedir.

Emniyet :

TC 61'in 1966 yılında kuruluşundan 4 yıl sonra IEC'nin 335-1 numaralı rekomandasyonu yayınlanmıştır. Bu yılın, hemen bütün ev tipi cihazlara uygulanabilecek emniyet test metodlarının genel kurallarını vermektedir. Bu konuda ayrıca, her grup cihaz için yayınlanan ve yayınlanacak olan kitapçıklar da, 335 - 1'in tamamlayıcısı olacaklardır (335-2, 335-3, gibi). TC 61'in temel görevi, farklılıklar gösteren bölgesel uygulamaları harmonize etmektir. Bu farklı uygulamalar, bir taraftan «Elektrik Ekipmanlarının Kabulu İçin Kuralar» Uluslararası Komisyonu (CEE)'nun spesifikasyonları, diğer taraftan da B. Amerika'daki Underwriters' Laboratories'ların ve Kanada Standardları Enstitüsü'nün standartları sonucu

EV TİPİ ELEKTİRİKLİ CİHAZLAR KONUSUNDA SON ZAMANLarda YAYINLANMIŞ YA DA KABUL SAHASINDA BULUNAN BAZI IEC REKOMANDASYONLARI

Konu	Emniyet	Performans
Genel Kurallar	IEC/P 335-1 (1970)	
Havalanda Cihazları	Kabul Safhasında	Kabul Safhasında
Bulaşık Yıkama Makinaları	Kabul Safhasında	IEC/P 299 (1969)
Elektrikli Battaniyeler	IEC/P 342 (1971)	IEC/P 175 (1965)
Elektrikli Vantilatörler		IEC/P 174 (1966)
		IEC/P 176 (1966)
		IEC/P 307 (1969)
		IEC/P 311 (1970)
		IEC/P 350 (1971)
Elektrik Ütüleri	Baskıda	
Elektrikli Firmlar		Kabul Safhasında
Elektrikli Traş Makinaları		
Döşeme Cila Makinaları	Kabul Safhasında	
Elektrikli Izgaralar		
Buzdolabı ve Gıda Dondurucu Dolaplar	Kabul Safhasında	Kabul Safhasında
Döner Sıkıcı ve Kurutucular	Kabul Safhasında	
Tost Makinaları	Kabul Safhasında	
Elektrik Süpürgeleri	IEC/P 335-2 (1970)	IEC/P 312 (1970)
Çamaşır Makinaları	Kabul Safhasında	Kabul Safhasında
Su Isıtıcıları		Kabul Safhasında

ortaya çıkmıştır. Bu demektir ki, birbirinden farklı olarak bir yanda «Avrupa» uygulaması; öte yanda ise «Kuzey Amerika» uygulaması vardır ve TC 61 bünyesinde bu konu «Atlantik farklılığı» olarak tartışılmaktadır.

335-1 numaralııyla birlikte, Atlantik'in iki yakasındaki bu farklı uygulamanın da derhal ortadan kaldırıldığı iddia etmek saflik olur. Bununla beraber, cihazların dizaynında bir geçide değişiklik yapılmasının imkânsızlığına karşılık, piyasaya çıkılmakta olan yeni modellerin yavaş yavaş yeni kuralara adapte edilmelerini sağlamak

mükemmek olabilir. Aynı tecrübe, test metodları konusunda da yapılmalıdır.

Diğer taraftan, elde edilen bu sonuç, Atlantik'in iki yakasında öteden beri var olan anlaşmazlığı bir noktada keseceğini ve hiç olmazsa bundan böyle uçurumun daha da derinleşmesini önleyeceğini belirtmek mübahtâga sayılmalıdır. Ayrıca mevcut ayrılıkların da sadece bir kaç yıl içinde ortadan kaldırılacağı umulmaktadır.

Kısacası, herhalde uluslararası ev tipi elektrikli cihazlar ticaretinin daha da kolaylaştırılması için önemli bir adım atılmış bulunmaktadır.

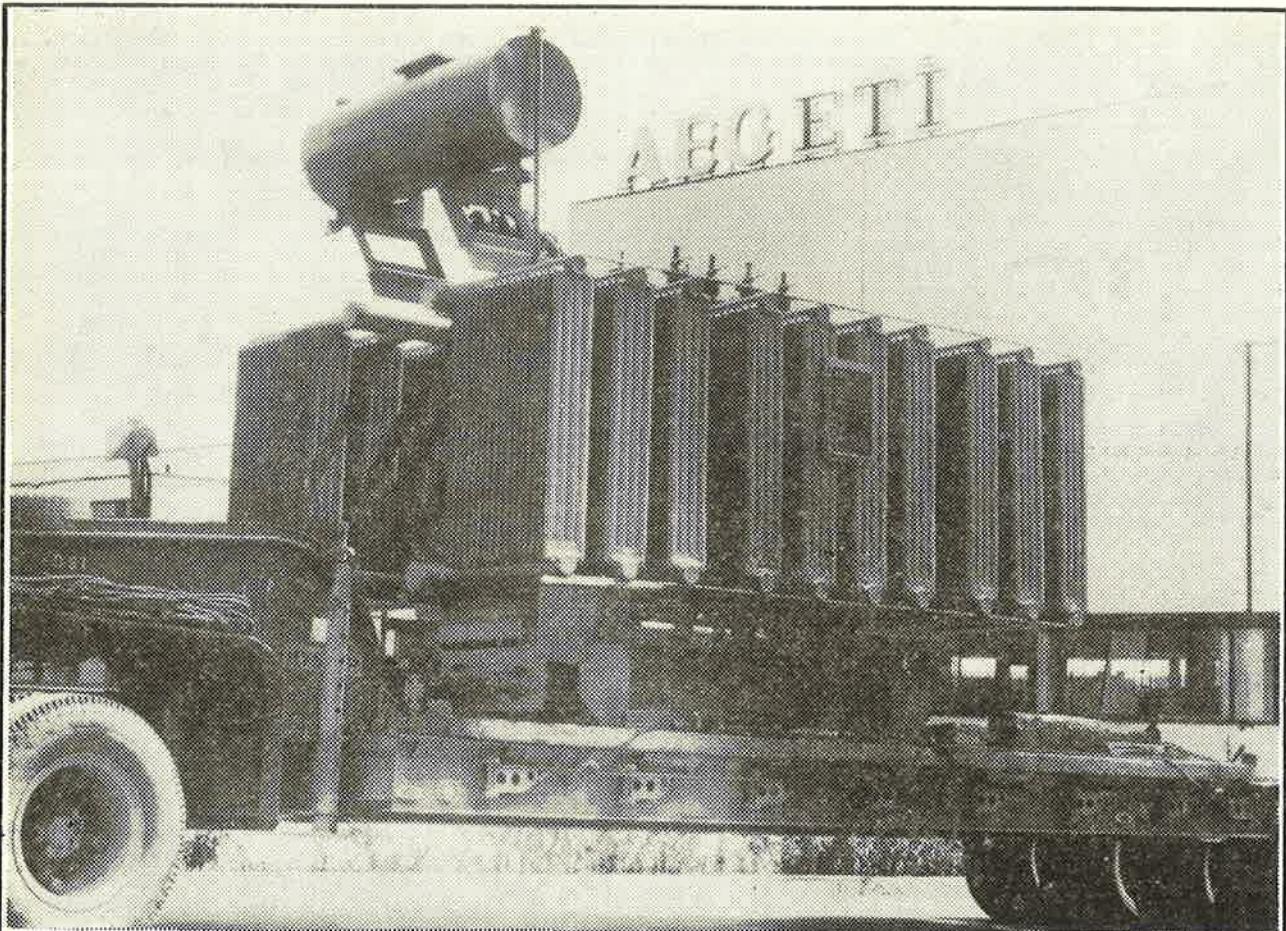
1971 TÜRK STANDARDLARI KATALOĞU

Ücretsiz Dağıtılmaktadır

**Her türlü madde ve mamüllerimizle, usûl ve hizmet konularında,
Türk Standardları Enstitüsü tarafından bugüne kadar kabul edilen
1000'i aşkın Türk Standardının tanıtıldığı Kataloğu :**

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
Necatibey Caddesi, 112 Bakanlıklar - ANKARA
 adresinden temin edebilirsiniz.

Tel. : 17 91 24/71

Büyük bir adım...

15.000 kVA takate ve 154.000 V üst gerilime kadar,
istenilen her tipte,
takat transformatörleri imal ediyoruz.

AEG ETİ

Her türlü bilgi için
aşağıdaki adreslere başvurabilirsiniz: **ELEKTRİK ENDÜSTRİSİ A.Ş.**

AEG-TELEFUNKEN GENEL ELEKTRİK T.A.Ş.

Karamustafapaşa Cad. 203, Nesli Han Kat 3
P.K. 790 Karaköy - İstanbul, Tel: 49 20 56

ve

Atatürk Bulvarı 69/7-8 And Apt., P.K. 205 Yenişehir - Ankara, Tel: 12 23 42

Ege Bölgesi Tali Temsilcisi:

EGE TEMSİL VE TİCARET KONTUARI

Marsel Makri

Fevzipaşa Bulvarı

Fışek Doğan Han No. 61/1, Kat 6, İzmir
P.K. 496 - Tel: 36 994

Bursa Bölgesi Tali Temsilcisi:

SANERKAYA KOLL. ŞTİ.

Mete Yarikkaya ve Ortakları

Atatürk Cad. Vakıflar İşhanı

Kat 2 No. 207, Bursa

Tel: 6024

Milletlerarası Elektroteknik Komisyonunun (IEC) XXXVI. Genel Toplantısı

Prof. Haldun GÜRMEN

Fransızca kısa adı CEI olan Milletlerarası Elektroteknik Komisyonunun XXXVI. Genel Toplantısı, Derginin Hazırlan sayısında bahsedildiği üzere 9-19 Haziran 1971 tarihleri arasında Brüksel şehrinde yapılmıştır. Enstitümüz delegelerinin de katıldığı çalışmalarda 31 Teknik Komite ve Alt Komite ile İcra Komitesi ve Konsey toplantıları yapılmıştır.

Konseyde, her yıl artan üyelik aiddatı ile bazı önemli teknik konularda Enstitümüzün görüşü açıklanmış ve savunulmuştur. Ayrıca, bir sene önce çalışmalarını bitirmiştir «Enerji Üretimi» Teknik Komitesinin, milletlerarası enerji alış - verişinin kazandığı önem dolayısıyla, yeniden çalışmaya başlatılması kararı alınmıştır. Bu suretle daha ziyade millî nizamnamelere göre yapılan enerji iletimi hatlarında bundan böyle milletlerarası bir standardizasyon sağlanmış olacaktır.

Toplantılar, Kongre Sarayında yapılmış ve Teknik Komitelerde bazı konuların görüşülmemesi fazla uzamiş ise de, bir çokları son şekillerini alarak millî komitelerin onayına sunulacak hale gelmiştir.

Toplantılara üye memleketlerin 30'undan 900 delege ile 200 kadar refakatçi katılmış ve başarılı bir organizasyon, delegelerin çeşitli ihtiyaçlarını zamanında, uygun şekilde karşılamayı başarmıştır.

Toplantı süresince tertiplenen teknik geziler ilgi çekici olmuş, özellikle bunların arasında heyetimizin toplantıda katıldığı «Trois - ponts» rezervuar barajı inşaatı gezi, inşaatı idare edenler ile heyetimiz üyeleri arasında istifadeli görüş teatisine yol açmıştır. Belçikadaki puant güçlerini karşılamakta kullanılabilecek olan bu santral 600 MW gücünde olacak ve puanti karşılamak için üst havuzdan alt havuza indirdiği suyu, güç talebinin az oldu-

ğu saatlerde生成örlerini motor türbinlerini de pompa olarak kullanmak suretiyle tekrar üst havuza basacaktır. Bu pomaj santrali, bu gün için bu özellikteki santrallerin en büyüğü olacaktır. Santral tamamen yer altında olup ana şebekeye 380 kV luk bir hat ile bağlanacaktır. Asıl ilgi çekici yönü ise, tamamen uzaktan ve otomatik kumandalı olarak düşünülmüş olmasıdır.

Teknik geziler arasında ilginç olan bir diğer de «Laboreler» laboratuvar tesislerine düzenlenen gezi idi. Elektrik enerjisi üretimi, iletimi ve harcanması ile ilgili çeşitli kuruluşlar ile Belçika Elektroteknik Komitesi'nin işbirliği ile kurulmuş olan bu geniş tesisin araştırma, muayene ve kontrol deneyleri yapılan gayet modern laboratuvarlarına yapılan gezi de çok faydalı olmuş ve delegeler ile laboratuvar ilgilileri arasında çeşitli teknik konular üzerinde münakaşalar cereyanı fırsatı sağlanmıştır.

Yukarıda değinildiği üzere Konsey çalışmalarında üzerinde en çok tartışılan konular üyelik aiddatı, genel toplantıların paralel olması ve «Enerji Üretimi» Komitesinin yeniden canlandırılması konuları olmuştur. Sekreterya'nın gidide artan masraflarının karşılanması için aiddatlara her yıl yapılması zorunlu görülen zamların özellikle gelişmekte olan ülkeler için karşılanması zor durum yaratmaya başlaması yeni formüller aranması zorunluğunu ortaya çıkarmış ve yeni zamla bütçe kabul edilmekle beraber, Türk Delegelerinin teklifi üzerine, bu zamın üye ülkelerde dağılış şekli üzerinde çalışma yapmak üzere IEC Başkanı tarafından bir komite kurulmasına karar verilmiştir.

Bundan sonraki Genel Toplantılara ve Teknik Komite toplantılarına katılmaya için bir ücret alınması konusu da

uzun tartışmalara yol açmış ve bir ara çözümün denenmesi kararı alınmıştır.

«Enerji Üretimi» Teknik Komitesinin tekrar canlandırılması hakkında İcra Komitesi tarafından alınan kararın Konseydeki tartışması sırasında bazı ülkeler için mali portesi çok büyük olabilecek değişikliklerin ortaya çıkması ihtimali, bu ülkelerin delegelerini aleyhede konuşma yapmaya itmiş ise de Türk Delegelerinin gitgide önemi artan milletlerarası enerji alış verişlerinde komşu memleketlerin standardlarındaki farkların enerji alış verisini bazine imkansız hale getirebileceğini, bu sebeple bu konuda milletlerarası rekomendasyonların önemini diğer alanlardakinden çok daha büyük olduğunu ısrarla belirtmesi üzerine, Başkan, müzakereyi kafı görerek oylamaya gitmiş, neticede adı geçen komitenin kurulmasına karar verilmiştir.

IEC toplantılarına ilk defa bu yıl katılan meslektaşlarımız toplantıların havasına girmişler ve faydalı ilişkiler kurmuşlardır. Dileğimiz IEC toplantılarına karşı ülkemizde gösterilen ilgimin daha çabuk gelişerek IEC çalışmalarına daha etkin bir şekilde katılabilmemizdir. Bu seferki toplantıya katılan delege sayısı bakımından, sonuncu olmamakla beraber son 7 ülke arasındayız. 115 Delege ile başta gelen Federal Almanya'yı 109 delege ile Fransa izlemektedir. Genel Toplantı gelecek yıl Atina'da yapılacağından yakınık dolasıyla daha fazla sayıda delege ile katılabilceğimizi ummaktayız.

Bu seferki Genel Toplantıya ev sahipliği yapan Belçika Elektroteknik Komitesi Başkanı Bay Jean Remy'e Enstitümüz adına bir Hitit Güneşi sunulmuş, kendisi de emekliliğe ayrılmak üzere olduğu şu sıralarda Hitit Günesini IEC'nin XXXVI. Genel Toplantısının en tatlı hatırları arasında saklıyacağını ifade etmiştir.

IEC'nin Konsey toplantısından bir görünüş

Pis su tesisatında

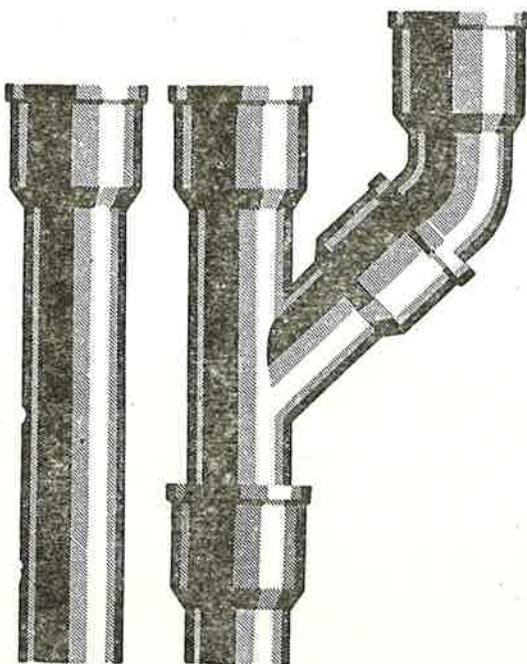
Ölümsüz malzeme

Bayındırılık Bk. Sıhh. Tesis. Keşif ve
şartnamesinde 71 a kod numaralı

Türkiye Makine Mühendisleri
Odasının "Kalite Belgesi" ni haiz

Önemli nitelikleri:

- * KATİYYEN YANMAZ
- * TERLEMEZ
- * KOKU YAPMAZ
- * SAĞLAM
- * UCUZ

BİK ASBEST
SANAYİ ve Tic. Ltd. Şti.

Merkez: Unkapı C. 33-Küçükpazar - İstanbul

Telefon: 26 8130-31-32 Telgraf: BİKASBESTOS

Ankara Şubesi: Rüzgârlı S. Hırdavatçılar Çarş. No. 4

Telefon: 106908 - 1177 29

Fiyat, Standard ve Kontrol

(Başterafta 3 üncü Sayfada)

rantisi veren bu marka, malı hazırlayan ilgili firma ile TSE arasındaki işbirliğini belirten bir semboldür. TSE markası alan bu firmalar Türk Standardlarına göre yaptıkları malların rerecede olursa olsun gelin malını kontrol edin, niteliklerinden emin olan «ve istediginiz vakit en ufak bir bozukluk bulursanız vereceginiz en büyük cezaya raziyim, hatta şimdiden bankaya bu cezaların karşılığını Enstitü emrine kovuyorum» diye kendine güvenen firmalardır.

Bu gibi firmaların bu isteklerini TSE alrıca, uzmanlarını o fabrikaya göndermekte, fabrikanın durumunu gözden geçirerek, burada standarda uygun mal yapılip yapılmayacağını araştırmakta, yapılacağını anlarsa yapılan malların standarda uygunluk bakımından «kalite kontrollerinin» yapımı süresince fabrikada izleyecek yeterli bir laboratuvarın bulunup bulunmadığını da araştırdıktan sonra yapıklardan örnekler almaktır ve bunlar TSE laboratuvarlarında gerekli analiz ve deneylerden geçirilerek bunların da sonucu olumlu görültürse ilgili firma ile sözleşme yapılmakta ve piyasaya çıkar-

dığı mallara TSE markası koyması, reklam ve yayınlarında bu markayı kullanması izni verilmekte; bu andan sonra firmanın malları gerek fabrikasından, gerek piyasadan alınan örneklerle sürekli olarak denetlenmekte ve standarda uygunluk durumları araştırılmaktadır.

TSE'nin bugüne kadar geçen kısa zaman içinde yaptığı marka sözleşmelerinin sayısı 30'a ulaşmıştır. Bu 30 firmanın TSE kontrolü altında piyasaya çıkardıkları malların değeri 1,5 Milyar Türk Lirasını geçmektedir (2).

Görülüyör ki TSE, bu alanda da yurt ekonomisine büyük yararı dokunacak bir yola girmiştir. Bu konudaki çalışmalarının gelişmesi, laboratuvarlarının geliştirilmesine bağlıdır. Bu son nokta ise büyük bir finansmanı gerektirmekte olup bugün için TSE'nin malî imkânları daha ileri atılışlara girişmeye imkânı vermemektedir.

(2) Bk. STANDARD, Sayı : 113, Sayfa : 23, Sayı : 114, Sayfa: 5

**ekonomik
düşünün,**

**YTONG ile
inşaat yapın!**

YTONG; Harçlı blok, kat irtifaında Bölme panoları, dış duvar, Döşeme ve Çatı için yapı elemanlarıdır.

YTONG satışları 1966 dan bu yana 3 mislinden fazla artmıştır.

YTONG inşaat tekniğinin olgun bir mevvası, modern plânlamada üstün bir başarıdır.

YTONG isminin arkasında dünyanın 12 ülkesinde üretim yapan 30' dan fazla tesisin 40 yıllık tecrübesi, binlerce mühendis, müşavir, teknik eleman ve her yıl 40 milyon m² den fazla duvar, döşeme ve çatı uygulamasının sonuçları bulunmaktadır.

**modern
plânlayın,**

MİMAR OLARAK

MAL SAHİBİ OLARAK

MÜTEAHHİT OLARAK

avantajlarınız ne mi olacak ?

Modern inşaat tekniğinin verildiği bütün ekonomik çalışma imkânları ancak **YTONG** mamulleri ile sağlanabilir.

YTONG yapı elemanlarının :

* HAFİFLİĞİ - taşıyıcı sisteme % 12;

* YÜKSEK ISI TECRİT KABİLİYETİ, kalorifer ilk tesis ve yakıt masraflarından % 35;

* KOLAY İŞLENEBİLİR OLMASI - inşaat müddetinden % 50; EKONOMİ SAĞLAR.

Mesken, fabrika, sosyal yapı, hastahane vesair her yerde en rasyonel inşaat malzemesi **YTONG** 'dur.

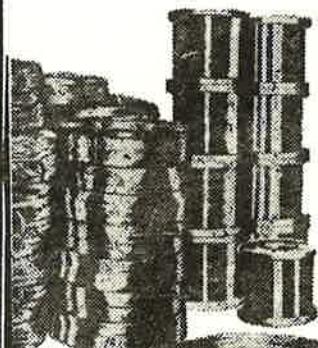
Türk **YTONG** Sanayi A.Ş. - Atlantik Han Kat /1 Fındıklı - İstanbul Tel : *45 41 18 - *45 41 19

RABAK

MEMLEKET İHTİYACI ARTTIKÇA TESİSLERİNİ GENİŞLETMEK
SURETİLE YURT HİZMETİNDE GÖREVİNİ YAPMAKTADIR.

TESİSLERİMİZDE YAPILAN MAMÜLLER

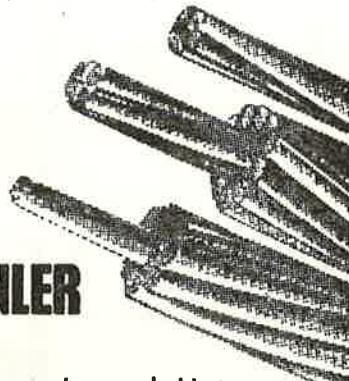
TS - 2 Sert çekilmiş som bakır tel 0,2 mm - 10 mm. kuturda
STANDARDINA 29/12/1954 tarihli resmi gazetedede yayınlanmış olan İÇ
UYGUN TESİSAT YÖNETMENLİĞİNİN 120. nci maddesinde iç tesi-
EV SAFTA satta kullanılacak iletkenlerin ELEKTROLİTİK vasıhaiz
olması şart koşulmuştur.

TS - 3 Örgülü bakır iletken 10-16-25-35-50-70-95-120-150 mm 2
STANDARDINA 4/12644 sayılı kararname ile 19/3/960 tarihli resmi gaza-
tede yayınlanan ve tatbiki mecburi kılınan TS-3 standart-
EV SAFTA larına uygun vasıfda iletkenler.

ALÜMİNYUM

İLETKENLER VE

ÇELİK - ALÜMİNYUM İLETKENLER

MS 58 Pirinç Yuvarlak ve altı köşe çekme çubuklar

MS 63 Pirinç Borular, teller

Bakır Lâma çubuk ve borular : ELEKTROLİTİK
BAKİRDAN

YATAKLı BRONZ ÇUBUKLAR İÇİ DOLU-İÇİ BOŞ

ALÜMİNYUM LEVHA VE DİSK
(HER KALINLIKTA VE ÇAPTA)

GÖZTAŞI: BAKIR SÜLFAT

RABAK

ELEKTROLİTİK BAKIR ve MAMÜLLERİ A.Ş.

KÂĞITHANE Topağaçlar Cad. No. 18 ŞİSLİ - İstanbul
Telefon : 46 70 30 Telgraf : RABAŞ

SATIŞ MAĞAZASI : Karaköy, Fermeneciler
Ali Yazıcı Sok. No. 8 Telefon : 44 81 13

Standard — 117

SUMMARY OF CONTENTS

PRICE, STANDARD, AND CONTROL

p. 3

We had previously pointed out that no price could be determined for a non-standardized article. However, there still remains the question as to whether or not the standardized article with a determined price conforms to the said standard.

This control can be carried out in various ways, viz. :

- (a) Authorized officers of the Ministry concerned can take random market samples of the goods on which standards have been made mandatory by decision of the Council of Ministers.
- (b) Export control of the standardized goods mentioned in «a» above, and issuance of an export permit for each consignment ascertained to conform to the standard.

This does not mean checking each unit of the consignment or batch. It is random sampling, and although certain units will not have been checked, there should not be any great doubt about the result of such random checks.

As opposed to the uncertainty of the checks under «a» above, because all the goods on all the markets may not be sampled, the checks under «b» do not allow any unchecked goods to be marketed abroad.

The main reason for the uncertainty of the check under «a» is that the Ministries concerned just do not have sufficient trained personnel for this purpose. As a matter of fact, although the number of mandatory standards were no more than ten in 1950, there is no great increase in the number of personnel allocated by the Ministry of Industry for this purpose over the last 21 years, despite the fact that the mandatory standards under the responsibility of the said Ministry has increased by more than tenfold. It must also be remembered that, compared to 20 years ago, the production quantities also have increased many times over, and many more check-ups have become necessary.

The Turkish Standards Institution is an organization with elasticity, and has the capacity to draw up as many standards as required. As a matter of fact, compared to about 25 standard regulations drawn up during the 23 years between 1930 and 1953 when the TSE was set up, the Institution has issued more than 1000 standards during 11 years since then, that is, efficiency has increased 40-fold. This shows that the bottleneck is not the drawing up of the standard, but

the organization of the control as to whether or not the products conform to the standard.

In this respect the TSE has started to implement a method for standard conformity guarantees which has been applied in other civilized countries. As is known to our readers over the last years and as a matter that has begun to draw Turkish public interest, the «TSE» Mark indicating conformity with standards has become an ever increasingly sought for mark of guarantee.

What is the «TSE» Mark? This TSE guarantee, seen in the advertisements in newspapers and magazines and frequently heard on radio commercials, is a symbol indicating cooperation between the producer firms, utilizing the «TSE» Mark, are confident as to the characteristics of the goods they manufacture in conformity with Turkish Standards, and by use of the said Mark are actually saying : «Whenever you wish you are free to check my product. Should you find the least discrepancy with the standard, I am willing to be subjected to the severest penalty, and am even ready to place the counterpart of these penalties in a bank at the disposal of the Institution.»

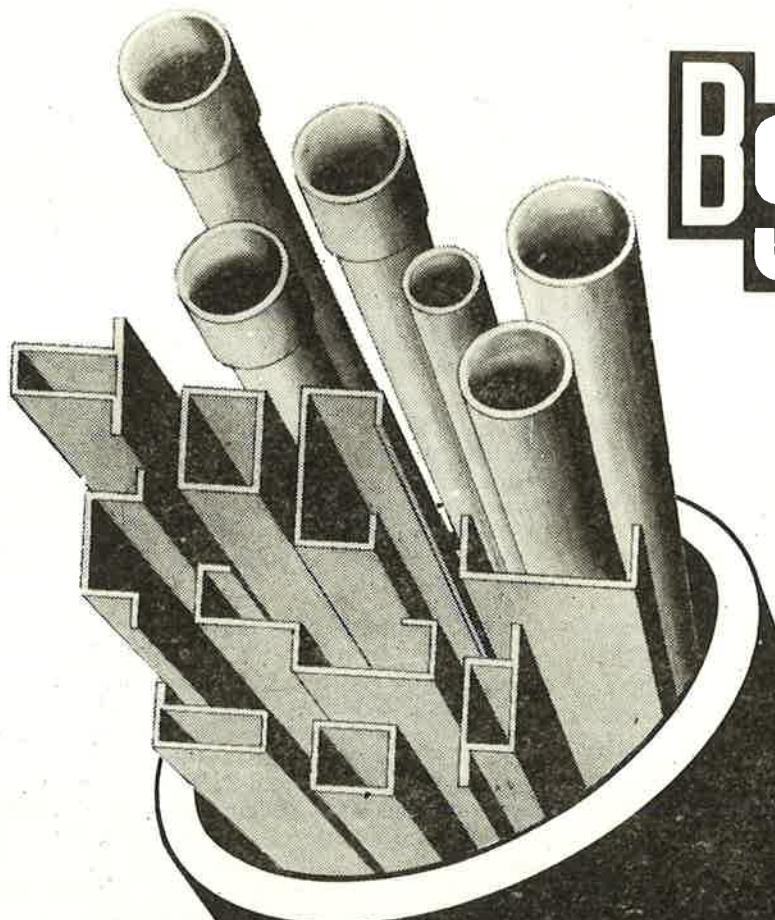
Upon receipt of the demand from such firms, TSE sends its specialists to that plant, which specialists go through the plant, investigate whether or not the goods can be produced there in conformity with the standard, and if they decide they can, go on to investigate whether or not the plant is equipped with an adequate laboratory that can perform «quality controls» during all production phases to check conformity to standards, then take samples of the products which are duly analyzed and tested in the TSE laboratories, and if these too yield satisfactory results, a contract is enacted with the firm concerned, by which the firm is authorized to put the «TSE» Mark on its products, and to state the fact in advertisements and publications; thereafter the products of the firm are continuously checked for conformity with the standard by means of samples taken both from the factory as well as from the market. The number of such contracts enacted to date by TSE has reached 30. The value of the goods put on the market by these firms under the control of the TSE exceeds 1.5 billion TL.

It is thus evident that the TSE is endeavoring to render great services to the economy of the country in this field naturally depends on the development of the laboratories. This requirement however necessitates a great amount of financing which is impossible with the present financial possibilities of TSE.

BORUSAN
BORU SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL

1958

SANAYİDE İNSAATTA

borusan mamulleri

Merkez: Meclisi Mebusan Cad. No 325 Kat 1 Salıpazarı -İstanbul

Santral: 44 74 80 (5 Hat) Müdüriyet: 44 36 39 Satış: 44 76 03 - 49 54 78

Ankara Reklam — 62 (118)

**THE 32nd AGREEMENT
SIGNED FOR TSE MARK**

p. 5

The 32nd agreement for use of TSE Mark indicating conformity with standards was signed with BOSSA Plastic Industry for rigid PVC tubes, the products of which were found to conform with TS 201 and TS 274.

STANDARD FOR ROSEOIL

p. 7

The TSE Technical Council held a meeting on July 2, 1971 where the Standard for Roseoil was accepted.

The Technical Council also agreed to make revisions in the texts of the Turkish standards for «Dried Beans «Chick Peas», «Lentils», «Cherries» and «Onions».

**NEW DEVELOPMENTS IN THE MARKS
INDICATING CONFORMITY WITH
STANDARDS**

p. 11

A committee, the CERTICO, was set up at the 1970 Ankara meetings of ISO for the purpose of resolving the problems connected with marking the products to denote conformity with standards. It seems, however, that the said committee is concentrating its efforts on the legal and checking phases of the problem, without taking technical problems arise particularly in the case of thin electrical cables that cannot be stamped. The Turkish Standards Institution has therefore made certain alterations in its regulations to meet this problem. The said changes provide that emblems other than those already provided for may be used on condition that these are duly proclaimed in our Magazine, and make special mention of using cords with a specially attached emblem. This is an important development that will probably be adopted by other countries also.

STANDARD FOR LAUREL LEAVES

p. 14-15

The Laurel Leaf, which has strong mythical connotations, represents a peace symbol, and has its place in the coat-of-arms of the Turkish Army Officer, is also utilized in the packaging of dried fruits, in protecting the freshness and natural odors of canned fish, in the production of mustard, and mostly for food seasoning. Under article 37 of Statute 6831 for Forestry, the Laurel leaf is raised according to plan and under permits granted to forest villagers, and forms one of the second most important forestry products which are mostly exported.

As the result of a lot of misunderstandings arising to date out of the export of this product, it has become necessary to arrive at a fundamental decision in this respect, and consequently the Center for Export Promotion as well as the Special Committee on Export Products of the Ministry of Commerce asked our Institution to draw up the standard for Laurel leaf products.

Thus, the Laurel Leaf Standard was taken into hand by the Turkish Standards Institution as part of the series for raw and finished products of the

Forestry Industry, its necessary provisions were drawn up, said provisions being approved and finalized during the session of the Technical Council on 28 April 1971, thus adding still another standard to the said series.

**STANDARD FOR BEECH LOGS
WITH ROTARY-CUT VENEER**

p. 17

The beech tree (*Fagus Orientalis Lipaky*) is a leafy tree genus that grows in the forests of our country and occupies an important place in our economy. As a matter of fact, according to the Forest Management Plans, among the leafy tree genera covering 49 % of our forested area, which amounts to 17 million hectares, the beech tree stands out in importance from the viewpoint of abundance. The need for utilizing the logs obtained from this tree genus in the best way and for standardizing its various utilizations is self-evident. Thus taking this fact into consideration, a series of standards for this genus have been drawn up by the Turkish Standards Institution. Among these TS 328, 801, 73, 540, 700 etc. can be enumerated.

In this connection, the standard for Beech Logs with Rotary-Cut Veneer was finally accepted by the Technical Council of the TSE, setting up the standard for the utilization form of the beech tree in still another branch of industry (veneer, plywood, counter-surface, crating). At the same time, this standard also supplies a new form for the sale and purchase operations between the General Directorate of Forestry and the buyer plants, which operations were carried out up to now according to previously drawn up specifications that gave rise now and then to disputes between the parties. It is considered that the new Standard will be very useful in preventing disputes between the means at the disposal of the Ministry of Forestry and the requirements of the veneer industry by means of reconciling them, and thus in preservation of national resources.

The article goes on to give technical information about the new Standard.

HOUSEHOLD ELECTRICAL APPLIANCES p. 19-21

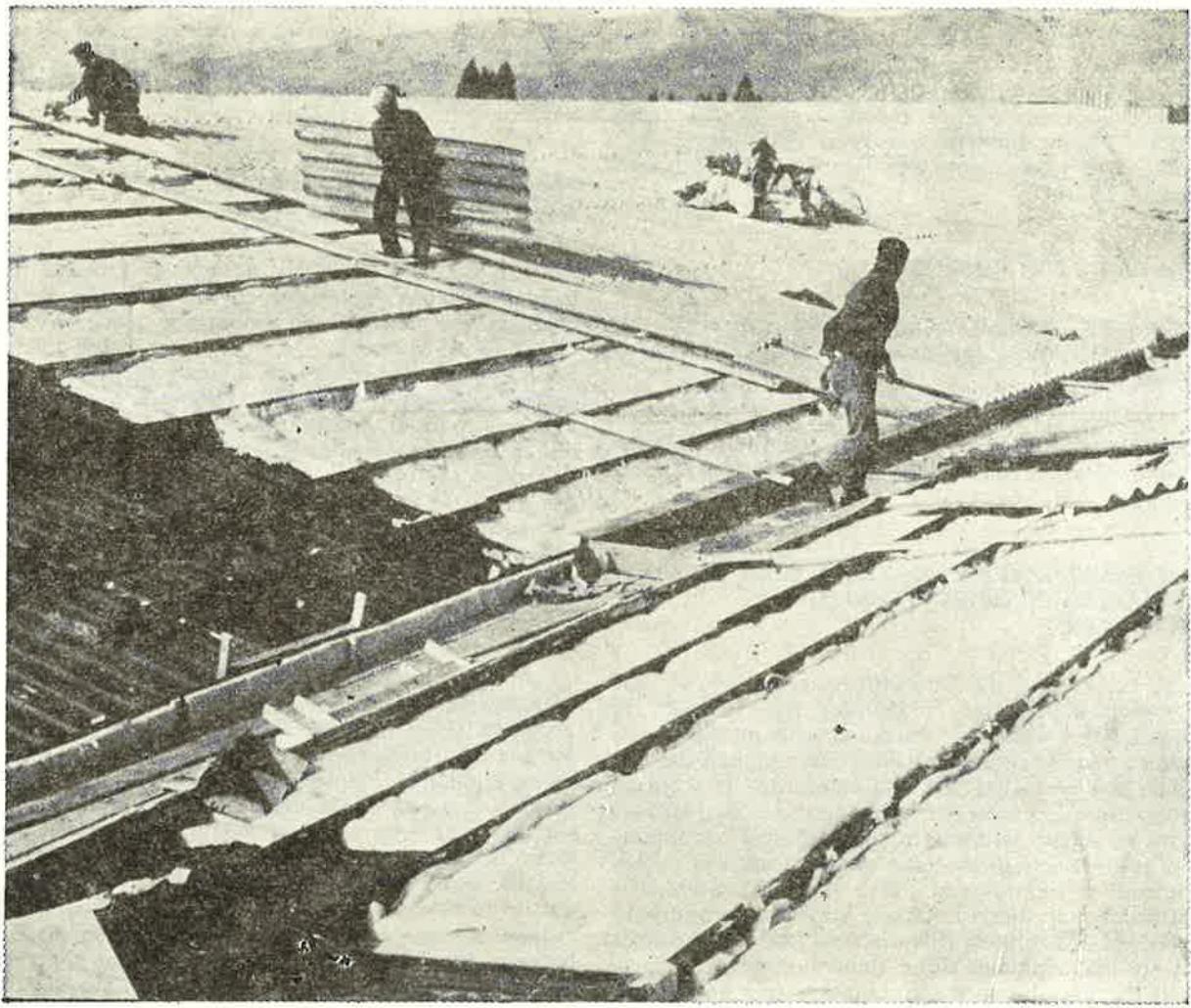
In this article which appeared in the IEC Bulletin No. 16, the IEC work in the field of standardization of household electrical appliances is explained.

**XXXVI. GENERAL MEETING OF THE
INTERNATIONAL ELECTROTECHNICAL
COMMISSION (IEC)**

p. 23

The XXXVIth General meeting of the International Electrotechnical Commission was held in Brussels between 9 and 19 June 1971, as announced in the June issue of the Magazine. 31 Technical Committee, Sub-Committee, as well as the Executive Committee and the Council meetings were held during these labors in which delegates of our Institution participated.

In the Council, the views of our Institution, regarding membership dues that keep rising every year as well as certain important technical matters, were

modern inşaatta

Çağımızda sıcak soğuk ve gürültüye karşı izole edilmesi gerekmeyen yapı hemen hemen yok denecek kadar azdır. Gerek yapı içinde konforlu bir atmosfer temini, gerek ısıtma ve soğutma masraflarının fazlalığı ve bunun asgariye indirilmesi zorunluluğu yapıların mutlaka izole edilmesini gerektiren başlıca sebeplerdir. Bunun yanında, yapının içinde çalışan ve oturanların sağlık şartlarının da göz önünde tutulması icap eder.

Bu vazifeleri bir defada gören bir malzeme olan İZOCAM ise, çeşitli uygulama usulleri ile, yapıda daima tatbik sahası bulmaktadır.

İZOCAM®

SICAĞA SOĞUĞA SESE İZOLASYON

- * En yüksek ısı ve ses izolasyon değerli
- * Yanmaz
- * Firesiz
- * Çürümez
- * Tatbikatı kolay
- * Hasarat barındırmaz
- * Elastiki
- * Hafif
- * Kokusuz
- * Sonsuz ömürlü
- * -100 °C ile + 550 °C arasında kullanılabilir,

HER TÜRLÜ TEKNİK BİLGİ İÇİN TEKNİK MÜŞAVİRLİK BÜROLARIMIZ ÜCRETSİZ EMRİNİZDEDİR.
İZOCAM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.: BANKALAR CAD. TÜRKELİ HAN - KARAKÖY-İSTANBUL TEL. 49 84 51-52

İSTANBUL
49 84 51

ANKARA
10 62 18

İZMİR
34 859

TRABZON
23 98

ADANA
28 23

BURSA
24 70

Yeniajans — 2215 (119)

brought up and defended. Furthermore, it was decided that the «Power Transmission» Technical Committee, which had completed its work some time ago, should start functioning again because of the importance acquired by international power exchanges. In this manner an international standardization will have been attained in the power transmission lines which have up to now been ruled more by national regulations.

30 of the member nations participated in the meetings with 900 delegates and about 200 accompanying guests, and a successfull organization was able to meet the various needs of the delegates effectively.

As mentioned above, the most discussed topics during the work of the Council were membership dues, payment for general meetings and re-activation of the «Power Generation» Committee. The difficult situation especially of the developing countries in meeting the annual increases in the dues because of the ever-rising expenses of the Secretariat necessitates the search for new increased budget was accepted, it was decided, upon the proposal of the Turkish Delegates, that a committee be formed by the IEC President to work on the distribution of the said increase among the member countries.

The matter of charging a fee for participation in subsequent General Meeting and Technical Committee meetings gave rise to long discussions, and it was decided to try an interim solution.

Although the delegates of certain countries, faced with the possibility that changes necessitating very large financial obligations might result from the reactivation of the «Power Generation» Committee as decided on by the Executive Committee, felt the need to oppose the said reactivation during the Council discussions, the Turkish Delegates stressed the possibility that, given the ever increasing importance of international recommendations in this field was very much more mandatory than in other fields, whereupon the President considered discussion thereof adequate, and put the question to the vote, with the result that it was decided to form the said committee.

Mr. Jean Remy, President of the National IEC Committee of Belgium, which was the host at this General Meeting, was presented with a Hittite Sun on behalf of our Institution, upon which he stated that, as he was about to be retired, he would retain the Hittite Sun among his most cherished memories of the XXXVIth General Meeting of IEC.

**TÜRK STANDARDLARI
ENSTİTÜSÜ ADINA
SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : MUZAFFER UYGUNER
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN**

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
TELEFON : 17 19 31 - 17 91 24/69
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İLĀN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL	1/2 sahife 450 TL	1/4 sahife 250 TL
----------------------	----------------------	----------------------

Kapak içeri ve arka kapak 1000 lira.
İlâve renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE ŞARTLARI

ADİ POSTA		UÇAK POSTASI
Yıllık	12 Lira	Abone bedeline
6 aylık	6 Lira	uçak postası
Sayısı	1 Lira	ücreti ilâve edilir.

Yazilar, Derginin ve yazarin adi anilarak aktarilabilir.

TSE garantisi ile

**qüvenebile-
ceqiniz**

kablo

an-ka

an-ka

SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

OKÇUMUSA CAD.

BANKALAR SARAYI

KARAKÖY

TEL : 44 73 07 - 49 01 37

**kauçuk ve pvc izolasyonlu
yeraltı, yerüstü, enerji,
tesisat ve gemi kablo-
ları ile,
her nevi kablolar ...**

Standard -- 107